Ազգ
Azg
armenian daily
3 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2002 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 156 (2601)

# Եթե ԱՄՈԿՈ-ն հեռանա Ադրբեջանից, երկիրը կփլուզվի մեկ ակնթարթում

ԲԱՔՈՒ, 2 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ադրբեջանական «Վրեմյա էտէն» թերթն իր մի հոդվածում, որ նվիրված է ԱՄՆ ներկայությանը կասպյան տարածաշրջանում, շոշափում է այն հարցը, թե ով է Ադրբեջանի «տեր-տիրականը»: Հոդվածագիրը նշում է, թե նախկինի պես ԱՄՆ-ի համար ձեռնտու են Ռուսաստանը եւ Իրանը շրջանցող նավթատարի կառուցումը եւ Բաքու-Ջեյհան խողովակաշարի կառուցման նախագծում Բի-Փի ԱՄՈԿՈ ընկերության առաջատար դերը: «Բաքվում Բի-Փի ԱՄՈԿՈ-ի ղեկավար Դեւիդ Վուդվորդը ներկայումս նախագահ Ալիեւից ու նրա որդուց հետո ամենաազդեցիկ դեմքն է Ադրբեջանում: Նրա կառավարման ներքո գտնվող 15 մլրդ դոլարը կոնցեռնը մտադիր է ներդնել առափնյա գոտում մոտակա տարիներին», նշվում է հոդվածում: Ինչպես հաղորդում է «Ազատություն»-ը, ԱՄՈԿՈ-ի ներկայացուցիչներից մեկը անկեղծության պահին մի անգամ ասել է. «Եթե մենք հեռանանք Բաքվից, ապա երկիրը կփլուզվի մեկ ակնթարթում»:

ԼՂՀ 11-ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁ

# Անկախության հավելվող գումարելիները

**ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ, Ստեփանակերտ**

Սեպտեմբերի 2-ին Արցախի ժողովուրդը տոնեց ԼՂՀ պետական անկախության հռչակման 11-րդ տարեդարձը:

1991-ի նույն այդ օրը ԼՂԻՄ մարզխորհրդի ու Շահումյանի շրջխորհրդի համատեղ նիստում ընդունված պատմական որոշումը ժամանակի պարտադրանքն էր: Դրանից ընդամենը 3 օր առաջ Ադրբեջանի խորհրդարանի՝ անկախության մասին հռչակագիր ընդունելուց հետո, բախտի քմահաճույքին թողնված արցախահայությանն ուրիշ բան չէր մնում անել, քան ինքնուրույն որոշել իր հետագա ճակատագիրը:

Անշուշտ, այդ համարձակ քայլը, նախադեպը չունենալով նախկին ԽՍՀՄ ինքնավար կազմավորումների մեջ, մտահոգություն էր առաջացրել ոչ միայն Ադրբեջանում: Վիճարկելիությամբ հանդերձ, ԼՂՀ-ի կազմավորման իրավական հիմքը լուրջ կռվան էր ղարաբաղցիների համար: Այդ էր պատճառը, որ Ադրբեջանի այն ժամանակվա նախագահ Այազ Մութալիբովը, սույն քաղաքական փաստի հանդեպ ծանրակշիռ հակափաստարկներ չունենալով, ստիպված եղավ դիմել «եղբայրական» մյուս երկու հանրապետությունների՝ Ռուսաստանի ու Ղազախստանի օգնությանը: Սեպտեմբերի 21-22-ը նախագահներ Բորիս Ելցինի ու Նուրսուլթան Նազարբաեւի Ստեփանակերտ ժամանելը, թերեւս, հենց դրանով է բացատրվում: Ըստ էության, վերոհիշյալ այցը ղարաբաղյան հիմնախնդրի միջազգայնացման առաջին քայլն էր, որովհետեւ թե Ռուսաստանը եւ թե Ղազախստանը ավելի վաղ հայտարարել էին իրենց ինքնիշխանության մասին:

Տես ➧ էջ 2

AZAT-ARCAKH-PHOTOLURE

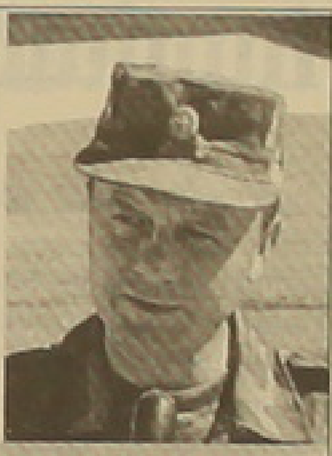

Թիվ 1 մարտական պատրաստության բերված ԼՂՀ պաշտպանության բանակը զորավարժություններ է ծավալել, որոնք ներառված էին տարեկան ծրագրի մեջ: Զորավարժությունները, որոնք ղեկավարում է ԼՂՀ պաշտպանության նախարար Սեյրան Օհանյանը կավարտվեն սեպտեմբերի 5-ին:

ՄԻՋԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ

## Սերժ Սարգսյանը մեկնեց Մոսկվա

ԵՐԵՎԱՆ, 2 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀՀ նախագահին առընթեր Ազգային անվտանգության խորհրդի քարտուղար, պաշտպանության նախարար, հայ-ռուսական միջկառավարական տնտեսական համագործակցության հանձնաժողովի հայկական կողմի համանախագահ Սերժ Սարգսյանն այսօր պաշտոնական այցով մեկնեց Մոսկվա՝ մասնակցելու հանձնաժողովի հերթական նիստին: ՀՀ ՊՆ լրատվության ու քարոզչության վարչության հաղորդմամբ, Ս. Սարգսյանը ՌԴ մայրաքաղաք է մեկնել ռուսական կողմի հրավերով:

## Կենտրոնական բանկի խորհրդում նոր անդամ

Երեկ ՀՀ Կենտրոնական բանկի լրատվական ծառայությունից տեղեկացանք, որ ՀՀ նախագահի հրամանագրով ԿԲ խորհրդի նոր անդամ նշանակված Կարինե Մինասյանը նախկինում ղեկավարել է Կենտրոնական բանկի բանկային մեթոդաբանության եւ վերլուծությունների վարչությունը: Նա այս պաշտոնում փոխարինել է Հրանտ Սուվարյանին, որի նշանակման 5-ամյա ժամկետը (1997 թ. սեպտեմբերի 2-ից) լրացել էր երեկ: Լրատվական ծառայությունից տեղեկացանք նաեւ, որ Հրանտ Սուվարյանը մինչ այդ առաջին անգամ ԿԲ խորհրդի անդամ է նշանակվել 1 տարի ժամկետով՝ 1996 թ. օգոստոսի 31-ին: Հիշեցնենք նաեւ, որ գործող օրենքի համաձայն, ԿԲ խորհրդի անդամի թեկնածությունը ներկայացնում է ԿԲ նախագահը, իսկ նշանակում է ՀՀ նախագահը:

Ա. Մ.

## Իրաքը դիվանագիտական արշավ է ձեռնարկում ամերիկյան հնարավոր ներխուժման դեմ

Անցյալ շաբաթ արաբական երկրների մայրաքաղաքներում սկսված իրաքյան դիվանագիտական արշավը երեկ ավելի մեծ հնչեղություն ստացավ Իրաքի արտաքին գործերի նախարար Նաջի Սաբրիի Մոսկվա կատարած այցելությամբ: Ռուսաստանի մայրաքաղաքում նա հանդիպեց իր պաշտոնակից Իգոր Իվանովի հետ, վերջինս մեկ անգամ եւս կրկնեց իր նախապես արտահայտած դիրքորոշումն Իրաք ներխուժելու ամերիկյան ծրագրերի դեմ՝ նման հարձակումը կապակայունացնի ինչպես Ծոցի շրջանը, այնպես էլ ամբողջ Միջին Արեւելքը, հանդիպման ավարտին հայտարարեց Իվանովը: Միաժամանակ նա շեշտեց, որ, այնուհանդերձ, միջազգային հանրությունը վստահ պետք է լինի, որ Իրաքը չի վերադառնա զանգվածային զենքերի արտադրությանը, իսկ ՄԱԿ-ի քննիչները կվերադառնան Իրաք:

Մյուս կողմից, Յոհաննեսբուրգում, որտեղ ընթացող գագաթաժողովում Իրաքը ներկայացնողը փոխվարչապետ Թարեք Ազիզն է, Իրաքի վրա հարձակվելու ամերիկյան ծրագրի դեմ բուռն ելույթ ունեցավ Նոբելյան մրցանակակիր Նելսոն Մանդելան, որն անընդունելի նկատեց ՄԱԿ-ի անդամ երկրներից մեկի կողմից անդամ մեկ այլ երկրի վրա հարձակման գաղափարն իսկ: Անակնկալ էր նաեւ Պակիստանի նախագահ Փերվեզ Մուշարաֆի ելույթը CNN հեռուստակայանով. նա վճռականորեն դեմ արտահայտվեց ամերիկյան այդ ծրագրին: Ինչ վերաբերում է Թարեք Ազիզին, վերջինս գագաթաժողովում հայտարարեց, որ իր երկիրը պատրաստ է ՄԱԿ-ի քննիչներին ընդունելու: Նա տեղեկացրեց, որ այսօր՝ երեքշաբթի, ինքն այդ հարցն անձամբ քննարկելու է ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Կոֆի Անանի հետ:

## Իրանը եւ Թուրքիան չեն մասնակցի Հուսեյնի տապալմանը

Իրանի եւ Թուրքիայի իշխանությունները վերստին հայտարարել են, որ դեմ են ռազմական գործողություններով Իրաքի նախագահ Սադդամ Հուսեյնին տապալելու ԱՄՆ-ի ծրագրերին: Թուրքիայի արտգործնախարար Շյուքրյու Սին Գյուրելի խոսքերով, միայն Իրաքի ժողովուրդն իրավունք ունի փոխելու պետական կառավարման համակարգը: Թեհրանում սեպտեմբերի 1-ին իրանցի իր պաշտոնակցի հետ հանդիպման ժամանակ Գյուրելը կոչ արեց «խաղաղ կերպով լուծել» Իրաքի խնդիրը:

Թեհրանում եւս գտնում են, որ հակաիրաքյան պատերազմը կարող է ապակայունացնել ողջ տարածաշրջանը եւ այնտեղ ճգնաժամ առաջացնել: «Կոմերսանտ» թերթը մեջբերում է Իրանի արտգործնախարար Քամալ Խառազիի այն խոսքերը, թե անցյալում Իրանի դեմ Իրաքի ձեռնարկած ռազմական գործողությունները եւ Քուվեյթ ներխուժելը չեն կարող արդարացում ծառայել Սադդամ Հուսեյնի վարչակարգի տապալման նպատակով ռազմական գործողություն սկսելու համար:

Պ. Ք.

## Իսրայելի պաշտպանության նախարարը ներողություն է խնդրում

Անցյալ շաբաթ Պաղեստինի տարբեր շրջաններում իսրայելական զինված ուժերի կողմից պաղեստինցի անզեն քաղաքացիների ու երեխաների սպանության կապակցությամբ Իսրայելի պաշտպանության նախարար Բեն Էլիզարը երեկ ցավ հայտնեց եւ ներողություն խնդրեց: Նրա ասելով, ինքն իր իրավասությունների մեջ եղած ամեն բան արել է, որպեսզի կանխի «ողբալի պատահարները», սակայն, ցավոք, երբեմն դա չի հաջողվում:

Պաշտպանության նախարարի արտահայտությունները գոհունակությամբ ընդունվեցին Իսրայելի մեծագույն 2 թերթերի՝ «Եդիոտ Ահարոնոթի» եւ «Հաարեցի» կողմից, որոնք ընդգծեցին, որ իշխանության վերին մակարդակներում, համենայն դեպս, փորձում են մարդկային որոշ սկզբունքներ պահպանել:

Վերոհիշյալ սպանությունների առիթով կիրակի օրը Գազայի հատվածում կազմակերպվել էր բողոքի մեծ ցույց:

## Քահանայական ձեռնադրում եւ օծում Ս. Էջմիածնում

Սեպտեմբերի 1-ին, Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածնում, ձեռամբ Արմավիրի թեմի առաջնորդ Տ. Սիոն եպս. Ադամյանի քահանայական ձեռնադրություն եւ օծում ստացան ութ սարկավագներ:

Նախորդ օրը, երեկոյան ժամերգությունից առաջ Մայրավանքում կատարվեց նորընծաների ուղղափառ հավատքի հրապարակային քննություն: Սարկավագների քահանայության կոչման արարողության ընթացքում խարտավիլակ հոգեշնորհ Տ. Թորգոմ աբղ. Տոնիկյանը վկայեց նորընծաների հոգեւոր-իմացական պատրաստվածության եւ արժանիքների մասին, իսկ ընծայացուները միաբերան մերժեցին եւ նզովեցին հերետիկոսներին ու հերձվածողներին՝ ուխտելով հետեւել սուրբ առաքյալների եւ հայոց երանաշնորհ հայրապետների հավատքին:

Կիրակի, հընթացս Ս. Պատարագի, 8 ուխտյալները սաղմոսների փոխասացության ներքո ծնկաչոք բարձրացան Ավագ Ս. խորան: Դառնալով դեպի հավատացյալ ժողովուրդը՝ ընծայացուները բարձրացրին իրենց ձեռքերը՝ ի նշան աշխարհիկ կյանքից հրաժարման: Մեծ հանդիսավորությամբ Ս. խորան բերվեց սրբալույս մյուռոնը, եւ ձեռնադրող սրբազան հայրը մեկառմեկ օծեց ընծայացուների ճակատները, աջ եւ ձախ ձեռքերի ափերը՝ նոր անուններով կոչելով նրանց:

Ձեռնադրությունից հետո Ավագ Ս. Խորան բարձրացան վեհափառ Հայրապետը, սրբազան հայրերն ու միաբանները եւ համբուրելով քահանաների սրբալույս մյուռոնով օծված ճակատներն ու ձեռքերը՝ շնորհավորեցին նրանց:

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

## Կրթության ոլորտի պահանջները մի քանի անգամ ավելի են, քան հատկացվող գումարները

*ՄԱԱ-ում հայտարարեց Աիդա Թոփուզյանը*

Մամուլի ազգային ակումբի «Հրատապ թեմա» ծրագրի շրջանակներում սեպտեմբերի 2-ին լրագրողները հանդիպեցին ՀՀ կրթության եւ գիտության փոխնախարար Աիդա Թոփուզյանի հետ: Հրատապ թեման առնչվում էր նոր ուսումնական տարվան. ինչ խնդիրներ է այսօր հանրակրթական դպրոցը ժառանգել նախորդ 2-3 տարիներից, ինչ նոր խնդիրներ են դրանց ավելացել, որոնք են լուծվել. ընդհանրապես ինչպես է այսօր Հայաստանում դպրոցը դիմավորում նոր ուսումնական տարին. այս եւ այլ հարցերի անդրադարձով էլ սկսվեց ՄԱԱ-ի հանդիպումը:

Թոփուզյանն ընդգծեց, որ «2002-2003 ուստարին կրթության որակի բարձրացման տարի պետք է լինի, մենք պետք է դպրոցից պահանջենք ապահովել ժամանակակից կրթություն՝ համապատասխանեցնելով շուկայի պահանջներին: Այստեղ գլխավորը ուսուցիչն է, խնդիրներ կան կապված նրա վերապատրաստման, նրա դերի վերագնահատման հետ»:

Լրագրողները տեղեկացան, որ այս տարի դպրոց են «մտնում» 4 անուն նոր դասագրքեր՝ 3-րդ եւ 4-րդ դասարանների անգլերեն լեզվի, 9-րդի եւ 10-րդի ինֆորմատիկայի գրքերը, վերահրատարակվում է մոտ 11 անուն դասագիրք:

Տես ➧ էջ 3

ԱԶԳ

# Անդրադարձ

ՄԻ ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑԻ ՀԵՏՔԵՐՈՎ

# Երբ ցախի իրավունք չունեցողը խոսում է... գերանից

Շնորհակալություն «Հայկական ժամանակին»: Այս թերթի օգոստոսի 31-ի համարում լույս է տեսել ժողովրդավարության եւ քաղաքացիական հասարակության «Արմաս» կենտրոնի ղեկավար, ՀՀՇ-ական «երանելի» ժամանակներից մեզանում լայնորեն հայտնի Բաբկեն Արարքցյանի ընդարձակ հարցազրույցի ընտրովի վերաշարադրանքը Ստամբուլի «Ժամանակ» օրաթերթից: Չլինեն այս հրապարակումը, զրկվելու էինք մի շարք կարեւորագույն հարցերի առթիվ պրն Արարքցյանի արտահայտած տեսակետներին ծանոթանալու «երջանկությունից»:

Ըստ թերթի, «պատասխանելով Հայաստանի ներքին քաղաքական վիճակին վերաբերող հարցին, պրն Արարքցյանն այն բնութագրում է որպես ճգնաժամային. հետընթաց են ապրում երկրի տնտեսությունը, ժողովրդավարացման գործընթացները, կանգ են առել բարեփոխումները, առկա է միայն նեղ շահադիտական պայքար պետական պաշտոնների համար, եւ իշխանությունը վերածված է բիզնեսի»:

Այսինքն իրենց օրոք ճգնաժամ... «չկա՞ր», երկրի տնտեսությունը «հետընթաց չէ՞ր ապրում», ժողովրդավարական գործընթացները եւ բարեփոխումները «կանգ չէի՞ն առել», իշխանությունը «վերածված չէ՞ր բիզնեսի»:

Թողնում եմ, որ ընթերցողն ինքը վերհիշի ՀՀՇ-ական ժամանակների «դրախտը»՝ երկրի տնտեսական գրեթե բոլոր օբյեկտների եղած-չեղածի համընդհանուր կողոպուտով («բարեփոխումներ» անվանելու դեմքում դա իրոք մեծ թափով ընթանում էր եւ այդ առումով այժմ իսկապես գրեթե «կանգ է առել»), կուսակցություն փակելու, խմբագրություններ ջախջախելու, հրկիզելու, լրագրողներին ծեծուջարդի ենթարկելու իրենց ժամանակների «ժողովրդավարության» այլեւայլ «հրաշալիքներով», տանուլ տված նախագահական ընտրություններից հետո ժողովրդի դիմադրությունը զրահատեխնիկայով ճնշելու իրենց «փառապանծ» պրակտիկայով...

Արի ու տես այս ամենը «վերադարձնելու» ակնհայտ դիտավորությամբ, ըստ պրն Արարքցյանի, «ՀՀՇ-ն չի կարող անտարբեր մնալ եւ ակտիվորեն պետք է մասնակցի առաջիկա ընտրություններին»:

Ինչ խոսք, ես հեգնում եմ, պրն Արարքցյանի մտքով էլ չի անցնում, թե իրենք ժամանակին այդպիսի հրեշավոր հանցանքներ են գործել, եւ չի ընում, թե այդ է, որ պիտի «վերադարձնեն»: ՀՀՇ-ն, ըստ իրեն, «այս պայմաններում», երբ ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման հարցը մտել է փակուղի («քանի որ բանակցությունները կանգ են առել»), երբ «երկիրը չի կարող զարգանալ, քանի որ վատթարացել են հարաբերությունները հարեւանների հետ», երբ Հայաստանը «հայտնվել է մեկուսացման մեջ, հատկապես քաղաքական... չի մասնակցում տարածաշրջանային ինտեգրացման գործընթացներին» եւ այլեւս չի՞ կարող անտարբեր մնալ: Հասկանալի է, չէ՞:

Իրենք ղարաբաղյան հարցը համարյա թե «լուծե՞լ» էին Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի տխրահռչակ «Պատերազմ, թե՞ խաղաղություն» հանրահայտ ծրագրային հոդվածի դրույթների համաձայն, որը ոչ այլ ինչ էր, եթե ոչ Արցախը «փուլ առ փուլ» Ադրբեջանին զիջելու պատրաստակամության հայտարարություն: Փառք Աստծո, 1998-ի փետրվարյան իշխանափոխությունն այդ ծրագիրը խափանեց: Իրենք շատ ավելի «լա՞վ» հարաբերություններ ունեին հարեւանների հետ, «մասնակցո՞ւմ էին» տարածաշրջանային ինտեգրացման գործընթացներին, «միջազգային մեկուսացման մեջ չէի՞ն»: Մի կողմ թողնենք այն փաստը, թե այդ ի՞նչ զարմանալի «միջազգային մեկուսացման» մասին է խոսքը, երբ միայն ընթացիկ տարում Հայաստանի նախագահն այցելել եւ Երեւանում ընդունել է ավելի շատ օտար նախագահների, քան Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն իր իշխանության գրեթե բոլոր տարիներին միասին վերցրած: Անդրադառնանք մեր անմիջական հարեւաններից Թուրքիայի հետ հարաբերություններին, որոնց նույնպես անդրադարձել է պրն Արարքցյանը ստամբուլյան թերթին տված իր հարցազրույցում: Նրա դիտարկմամբ «ժամանակը կսովորեցնի ներկա իշխանություններին լինել ավելի հեռատես եւ իրատես»: Այսինքն՝ իրենք «հեռատես եւ իրատե՞ս» էին: Այդ դեպքում ո՞րն էր իրենց այդ «հեռատեսության եւ իրատեսության» արդյունքը, երբ ինքն իսկ շեշտել է, թե «իրենց իշխանության օրոք փորձեր արվել են կանոնավորելու այդ կապերը, բայց Թուրքիան չի ընդառաջել դրանց»: Ա՜յ քեզ տրամաբանություն: Իրենց դեմքում «մեղավորը» Թուրքիան էր, իրենցից հետո՝ ներկա իշխանությունների «անհեռատեսությունն ու անիրատեսությո՞ւնը»:

Վերջապես, ամենակարեւորը. Բաբկեն Արարքցյանը, մերժելով Հայաստանի «քաղաքական մեկուսացման» սկիզբը Լիսաբոնը համարելը, քանի որ «Լիսաբոնում որեւէ փաստաթուղթ չի ստորագրվել», ավելացրել է. «Մինչդեռ Ստամբուլում Քոչարյանի ստորագրած փաստաթուղթը վկայում է, որ ղարաբաղյան հարցը լուծված է Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականության սկզբունքի հիման վրա: Իսկ Քոչարյանը թաքցնում է դա եւ իշխանությունը պահպանելու նպատակով փորձում է օգտագործել որպես խաղաթուղթ»:

Քանի որ «իշխանությունը պահպանելու» մասին է խոսքը, ուրեմն Քոչարյանն իրողությունը «թաքցնո՞ւմ է» սեփական ժողովրդից: Բայց այդ դեպքում ինչպե՞ս է «թաքցնում»... միջազգային հանրությունից: Եթե մի քանի տարի առաջ, 1999-ի վերջին, Քոչարյանը Ստամբուլում ստորագրել է մի փաստաթուղթ, ըստ որի, իբր, «ղարաբաղյան հարցը լուծված է Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականության սկզբունքի հիման վրա», հապա ինչո՞ւ Ստամբուլի խարտիան ստորագրած մի քանի տասնյակ երկրները չեն ստիպում նույն Քոչարյանին հարգելու իր իսկ ստորագրությունը: Ինչո՞ւ դրանից հետո անհրաժեշտ եղան փարիզյան եւ Քիվեսթյան բանակցությունները, ինչո՞ւ են շարունակվում «փակուղի մտած» Քոչարյան-Ալիեւ հանդիպումները, ի՞նչ են «ջուր ծեծում» ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի եռանախագահները: Չէ՞ որ, ըստ պրն Արարքցյանի, հարցն արդեն «լուծվա՞ծ է»:

Ստամբուլյան «Ժամանակի» հրապարակման շարադրանքը «Հայկական ժամանակն» իր ընթերցողներին է հրամցրել «Կարեւոր իրադարձությունների շեմին» խորագրի տակ: Թե ի՞նչ նկատի ունի՝ չեմ կարող ասել: Կա՛մ դա ստամբուլյան օրաթերթի հրապարակման վերնագիրն է, կա՛մ սեփական մտահղացում՝ ակնարկելով, անշուշտ, առաջիկա նախագահական ընտրությունները: Բայց եթե «կարեւոր իրադարձություններ» ասելով նկատի է առնվում նաեւ ՀՀՇ-ի եւ նախկին նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի վերադարձը «մեծ քաղաքականություն», ինչը «Բաբկեն Արարքցյանը չի բացառել՝ դա համարելով քաղաքական լուրջ որոշման կարոտ հարց», ապա անձամբ ես այդ հավանականությունն աննշան, գրեթե զրոյական եմ համարում եւ դրա պատճառները նշել եմ **«Ազգի»** իմ նախորդ հրապարակումներից մեկում: Ավելացնեմ եւս մեկը՝ «մեծ քաղաքականությունը» նաեւ մեծ-մեծ խոսել ու խոստումներ տալ է ենթադրում, իսկ ՀՀՇ-ն, ավա՜ղ, այնպիսի տխուր հետք է թողել մեր հասարակական գիտակցության մեջ, որ ցախի իրավունք չունի, ինչ մնաց թե գա ու... գերանից խոսի...

ՌԱՖԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

# Հրեական թերթի արձագանքը հայկական թերթերում հրեաների մասին գրված նյութերին

*«Բիգոտրի մոնիտոր» («Մոլեռանդության հսկիչ») անվանումով նախկին Խորհրդային Միության հրեական խորհուրդների միության մարդու իրավունքների պաշտպան տեղեկատվական շաբաթաթերթի օգոստոսի 23-ի համարում «Ռասիզմն ու հակասեմականությունը աճում են անհավանական վայրերում» վերնագրով մի հոդված անդրադառնում է հայկական թերթերում հրեաների մասին գրված նյութերին: «Հայկական թերթերն անհեթեթ ստեր են տպագրում հրեաների մասին» ենթախորագրով այդ անգլերեն հոդվածը ներկայացնում ենք թարգմանաբար: Այսուհանդերձ, չենք կարող առայժմ գոնե մեկ մասնանշում չկցել հոդվածի թարգմանությանը: Ոչ մեր թերթը եւ ոչ էլ Հայաստանում մեզ հայտնի մի այլ թերթ երբեւիցե չեն գրել, թե «Հոլոքոստի համաշխարհային ճանաչումը նվազեցնում է 1915 թ. Հայոց ցեղասպանության կարեւորությունը»: Մենք ընդհանրապես դեմ ենք ողբերգությունների «մրցակցությանը», եւ հենց դրա համար էլ այնքան խիստ քննադատեցինք Հայաստանում Իսրայելի դեսպան տիկին Ռիվկա Կոհենի կողմից Հայոց ցեղասպանությունը հրեական Հոլոքոստի հետ համեմատելու, հայերի ողբերգությունը հրեաների ողբերգությանը ստորադասելու նրա ձախավեր փորձը, ինչը, խոստովանենք, Հայաստանում առաջացրեց հակաիսրայելական, բայց ոչ հակահրեականության ալիք:*

Չնայած բացահայտ հակասեմական հոդվածներ հազվադեպ են լույս տեսնում հայկական մամուլում, այնուամենայնիվ ժամանակ առ ժամանակ հայտնվում են դժգոհության արտահայտություններ Թուրքիայի եւ Ադրբեջանի հետ Իսրայելի բարեկամական հարաբերությունների վերաբերյալ եւ կտրուկ պնդումներ, որ Հոլոքոստի համաշխարհային ճանաչումը նվազեցնում է 1915 թվի Հայոց ցեղասպանության կարեւորությունը: Ընդհանուր առմամբ նույնիսկ այս թեմաների շուրջ հոդվածները զուրկ են բացահայտ հակասեմական տրամադրություններից, սակայն այս ամռվա ընթացքում երկու հայկական թերթեր հետեւողականորեն արատավորեցին հրեաներին մի երկրում, որը նախկին Խորհրդային Միության հրեաների համար հանգիստ ու խաղաղ անկյուն էր եղել:

Թերթերից ամենասուր բնույթ կրողը՝ **«Ազգը»**, ազգայնական կազմակերպության օրգանն է, որը ճանաչված է իր առաջնորդի անունով՝ որպես Ռամկավար Ազատական կուսակցություն: **«Ազգը»** օրաթերթ է, մոտ 3500 օրինակ տպաքանակով: (Երկրում երկու առաջատար պետական թերթերի տպաքանակը 15.000 եւ 5000 օրինակ է): Ռուսաստանի Կրասնոդարի երկրամասի նահանգապետ Ալեքսանդր Տկաչովի բացահայտ հակահայ քաղաքականության մասին մայիսի 31-ի համարում տպագրված նյութում թերթի Մոսկվայի թղթակից Ռուբեն Հայրապետյանը մեղադրում է հրեաներին: Հետեւյալ մեջբերումը հոդվածի անգլերեն տարբերակից է, որը հրապարակվել է «Ազգի» ինտերնետային ցանցում.

«Ռուս նացիոնալիստները ընդունում են իրենց բացարձակ անզորությունը պայքարելու հրեաների դեմ: Նրանց քաջ հայտնի է, որ Ռուսաստանի 7 միլիարդատերերից 5-ը հրեա է: Ասում են վեցերորդի՝ ադրբեջանցի Վագիթ Ալեքպերովի կինն էլ է հրեա, ընդ որում բոլորն էլ իրենց հարստությունները դիզել են ոչ թե ինչ-որ բան արտադրելով, այլ տիրանալով ռուսների ազգային հարստություններին՝ անմշակ նավթին ու գունավոր մետաղներին եւ վաճառելով դրանք Արեւմուտքին: Ոչինչ չի փոխվում, երբ նրանց «ջհուդի մռութ» են անվանում: Ոչինչ: Բանն այն է, որ, որոշ տվյալներով, նահանգապետ Տկաչովի մայրն էլ է հրեա, չնայած ես բավարար հիմքեր չունեմ պնդելու այդ փաստը: Բայց նրա կատարած շատ քայլեր դյուրությամբ կարելի է բացատրել այդ փաստով: Հիշենք, որ 1917 թվի Հոկտեմբերյան հեղաշրջման պարագլուխները բոլորը հրեաներ էին, որոնք նոր Ռուսաստանը կառուցեցին դաժանորեն ոչնչացնելով ռուս ազնվականությանը, պրոֆեսիոնալ զինվորականությանը եւ ուղղափառ քրիստոնյաներին: Այժմ հիանալի պայմաններ են ստեղծված թալանելու Ռուսաստանը եւ քավության նոխազ դարձնելու հայերին, ադրբեջանցիներին, քրդերին եւ մյուս փոքրամասնություններին: Ի դեպ, Տկաչովի վարչության ներգաղթի ծառայության ղեկավարը զտարյուն հրեա է»:

Հակասեմական քարոզչությամբ նկարագրված դեմքերի այս զուգորդման մեջ հատկապես անհեթեթ է այն ենթադրությունը, որ հրեաներն են ղեկավարում Կրասնոդարի երկրամասի էթնիկական փոքրամասնությունների դեմ կառավարության որդեգրած քաղաքականությունը: Մինչդեռ տարածաշրջանը բոլորի կողմից համարվում է Ռուսաստանի ամենահակասեմականը:

Հուլիսի 13-ի **«Ազգի»** Մոսկվայի թղթակից Հայրապետյանը պնդում էր, որ Ռուսաստանի առավել բարեկամական հարաբերությունները Իսրայելի հետ հետեւանք են տեղի «հրեականացված» ԶԼՄ-ների եւ ռուս-հրեական կազմակերպությունների երկար տարիների ճնշումների: Այդ կառույցները, նրա ասելով, վերահսկվում են Իսրայելի հետախուզության կողմից: Օգոստոսի 1-ի՝ «Հիտլերը ծափահարում է Իսրայելի կառավարությանը» հոդվածում նա՝ գրավյալ տարածքներում Իսրայելի զինվորականության գործողությունները համեմատում է նացիստական Գերմանիայի գործողությունների հետ («Հիտլերը եւս կենսական տարածքներ էր խոստանում գերմանացիներին») եւ Համաշխարհային հրեական կոնգրեսի հանգուցյալ նախագահ Նաում Գոլդմանին է վերագրում մի արտահայտություն, համաձայն որի հակասեմականները ատում են հրեաներին «մի փոքր ավելի, քան մենք արժանի ենք»: Հոդվածը գրելու առիթ էր ծառայել Իսրայելը Արեւմտյան ափից բաժանող պատի կառուցման նպատակով իսրայելական բանակի՝ Հայ առաքելական եկեղեցուն պատկանող հողատարածության գրավումը, որը բողոքի ալիք էր բարձրացրել հայկական ԶԼՄ-ների եւ կառավարական շրջանակներում: Այնուամենայնիվ, հոդվածում քննադատությունն այնպես էր ձեւակերպված, որ չէր հետապնդում վիրավորել հրեաներին:

Հողազավթման այս թեման հուլիսի 23-ին նյութ էր ծառայել նաեւ «Գոլոս Արմենիի» թերթի համար, որը մոտ 5000 տպաքանակով անկախ հրատարակություն է: «Անցյալի ուրվականները ոչ միայն գոյություն ունեն, այլեւ իշխում են աշխարհին» հոդվածի առաջին պարբերությունում հեղինակն ակնարկում էր, որ հայկական կառավարությունն Իսրայելի քաղաքականությունը պետք է կապեր Հայաստանի հրեական համայնքի հետ: Մի՞թե կառավարությունը, ի պատասխան Իսրայելի հողազավթման, չպետք է առգրավի «Հայաստանի ռաբբունապետի շքեղ ջիպը», հարցնում է հոդվածագիրը, որը Իսրայելի հողազավթումը բացատրում էր «իսրայելցիների կամ, ավելի ճիշտ, հրեական քաղաքական եւ հասարակական շրջանակների հայասյացությամբ, որոնք իրենց վրա հրավիրեցին ուշադրությունը նախ բուռն հակազդելով Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման գործընթացին, եւ ապա Իսրայելի բացահայտ թուրքամետ քաղաքականությամբ, որն ի վերջո ուղղված է հատկապես Հայաստանի դեմ»:

Հոդվածագրի համոզմամբ, կապ գոյություն ունի 1915 թվի հայոց կոտորածները չճանաչելու Իսրայելի ներկա կառավարության եւ այն ժամանակվա թուրք կառավարության մեջ իբր թաքնված հրեաների միջեւ: Որպես վստահելի աղբյուր հեղինակը մեջ է բերում «Ավագ սիոնիստների արձանագրությունները»՝ հակասեմական կեղծ փաստաթուղթը, որով ցանկանում է առնչություններ տեսնել Հայոց ցեղասպանության հարցում Իսրայելի ներկա չարակամ դիրքորոշման եւ «երիտթուրքերի մի շարք առաջնորդների էթնիկական ծագման միջեւ: Օսմանյան կայսրությունում զբաղեցնելով բարձր պաշտոններ՝ նրանք անմիջականորեն ներգրավված էին հայերի հանդեպ թուրքական իշխանությունների չարագործություններում: Բոլորն էլ գիտեն, որ պանթուրքիզմի գլխավոր գաղափարախոսներն ու ղեկավարները թուրքեր չէին», գրում է նա:

**Այստեղ հանկարծակի ավարտվում է «Բիգոտրի մոնիտորի» հոդվածի ինտերնետային ցանցով մեր ձեռքն անցած տարբերակը, որի վերաբերյալ հարկ ենք համարում հետեւյալ ճշտումները կատարել՝**

*1. «Ռամկավար ազատականը» առաջնորդի անունը չի կարող լինել,*

*2. Հոդվածը «Ազգում» լույս է տեսել հուլիսի 31-ին եւ ոչ թե օգոստոսի 1-ին,*

*3. Հոդվածագիրն այս դեպքում ոչ թե Հայրապետյանը, այլ Ռուբեն Բաղալյանն է:*

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ

# Հակաիրաքյան պատերազմի 6 խոչընդոտները

Երեքշաբթի օրն ԱՄՆ Կոնգրեսը վերսկսում է աշխատանքը, մինչդեռ նախագահ Ջորջ Բուշ կրտսերի վարչակազմն անհրաժեշտ բոլոր լծակները չունի Իրաքի դեմ պատերազմ ծավալելու համար: Եթե 1991 թ. Պարսից ծոցի պատերազմից առաջ Ջորջ Բուշ ավագը ձեռքի տակ ուներ ՄԱԿ-ի համապատասխան բանաձեւը, Կոնգրեսի պաշտպանությունը, ամերիկյան եւ միջազգային հանրության հավանությունը, ապա նրա որդին չունի այս ամենը, ինչպես նաեւ պետք է հաղթահարի այլ խոչընդոտներ: Հակաիրաքյան պատերազմին խանգարող 6 գլխավոր խոչընդոտներին երեկ անդրադարձավ Փարիզի «Լիբերասիոն» թերթը:

Առաջին լուրջ խոչընդոտն ԱՄՆ պետքարտուղար Քոլին Փաուելն է, որը BBC-ին տված հարցազրույցում մասնավորապես նշել է, որ ՄԱԿ-ի զինվորական տեսուչները պետք է վերադառնան Իրաք, եւ դա «առաջին քայլն» է լինելու հակամարտության լուծման ճանապարհին: Այնուհետեւ հարկավոր է Իրաքի հարցի առթիվ քննարկումներ սկսել ՄԱԿ-ի շրջանակներում: Այդ դիրքորոշմանը դեմ են ԱՄՆ պաշտպանության նախարար Դոնալդ Ռամսֆելդը եւ փոխնախագահ Դիկ Չեյնին, որոնց կարծիքով, զինվորական տեսուչների վերադարձը չի վերացնի հակաիրաքյան պատերազմի անհրաժեշտությունը:

Երկրորդ խոչընդոտն ամերիկյան բանակի գլխավոր շտաբի պաշտոնյաների մեծ մասի ընդդիմությունն է: «Լիբերասիոնի» տվյալներով՝ Ռամսֆելդի քաղաքացիական խորհրդականներից շատերը կարծում են, թե սահմանափակ ռազմական հարձակումը բավարար կլիներ Իրաքի վարչակարգը փոխելու համար, մինչդեռ բարձրաստիճան զինվորականները հակառակ կարծիքի են: Պենտագոնում 15 տարի որպես ռազմական փորձագետ աշխատած պրոֆեսոր Ջոշուա Ստեռնն ընդգծում է, որ գլխավոր շտաբում իր նախկին գործընկերներից շատերը կողմ են լայնածավալ ռազմական գործողությանը: Բայց ներկայումս ամերիկյան զորքեր եւ ռազմահանդերձանք են ուղարկվում Քուվեյթ, Բահրեյն եւ Քաթար, որոնք հայտարարել են, թե չեն ուզում իբրեւ ռազմական հենակետ ծառայել: Միաժամանակ չի բացառվում ամերիկացի մի շարք ընդդիմախոս բարձրաստիճան զինվորականների պաշտոնաթողությունը:

Երրորդ խոչընդոտն ԱՄՆ-ի դաշնակիցներն են: Ֆրանսիայի նախագահ Ժակ Շիրակն օրերս կրկնեց իր տեսակետը, ըստ որի միայն ՄԱԿ-ի համապատասխան բանաձեւի ընդունումը կարող է արդարացնել հակաիրաքյան պատերազմի սանձազերծումը: Մեծ Բրիտանիան էլ գտնում է, որ պատերազմից հնարավոր է խուսափել, եթե Սադդամ Հուսեյնը վերջնագրային պայմաններում կատարի ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի բանաձեւերը:

Չորրորդ խոչընդոտը հենց ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդն է, որը, ամերիկացի «ճուռակների» կարծիքով, դժվար թե հավանություն տա ռազմական գործողություններին, քանի որ «ռուսներն ու չինացիներն այդ խորհրդի կազմում են» եւ դեմ կարտահայտվեն:

Հինգերորդ լուրջ խոչընդոտն ԱՄՆ Կոնգրեսն է, որից նախագահ Բուշը դեռեւս պաշտոնական ձեւով թույլտվություն չի խնդրել պատերազմ սանձազերծելու համար: Ճիշտ է, Սպիտակ տանը գտնում են (այդ մասին օրերս հայտարարեց խոսնակ Արի Ֆլեյշերը), թե պատերազմ սկսելու համար Բուշ կրտսերը կարող է հիմք ընդունել Կոնգրեսի 1991 թ. բանաձեւը, որով Բուշ ավագին թույլատրվել էր Պարսից ծոցում պատերազմ ծավալել, բայց ամերիկացի իրավաբանների մեծ մասն այսօր վիճարկում է այդ բանաձեւի ուժը:

Եվ վերջապես վեցերորդ խոչընդոտը հանրային կարծիքն է, որը կանխորոշելու է կառավարության վարքագիծը: Բանավեճերը փոխել են ամերիկացիների դիրքորոշումը: Ուրբաթ օրը «Թայմ» հանդեսում եւ CNN հեռուստաալիքով հրապարակված հարցման արդյունքների համաձայն, եթե անցյալ դեկտեմբերին պատերազմին կողմ էր ամերիկացիների 70 տոկոսը, ապա այսօր «ռազմամոլների» բաժինը 51 տոկոս է: Հանրության զգալի մասն անհրաժեշտ է համարում միջազգային համերաշխությունը եւ Կոնգրեսի հավանությունը:

Պատրաստեց
Պ. ՌԵՇԻՐՅԱՆԸ

# Եվրոպայում դարձյալ ջրհեղեղ է

Օգոստոսին հեղեղումներից տուժած կենտրոնական Եվրոպան կիրակի օրը վերստին հեղեղման ենթարկվեց: Ասոշիեյթեդ պրես գործակալությունը հաղորդում է, որ այս անգամ Էլբա գետը հորդացել է շաբաթավերջին Շվեյցարիայում, Չեխիայում եւ Լեհաստանում տեղացած հորդառատ անձրեւների հետեւանքով: Հորդացած Էլբան Գերմանիայում հեղեղել է Սաքսոնիայի երկրամասի որոշ շրջաններ, ներառյալ Դրեզդեն եւ Չեմնից քաղաքները, իսկ Բադեն Վյուրտեմբերգի երկրամասում ծածկել է մի շարք ավտոճանապարհներ:

Շվեյցարիայում ջրհեղեղի առաջացրած սողքը բնակելի տուն է քանդել: Զոհվել է 3 մարդ: Լեհաստանի հարավ-արեւմուտքում անձրեւներից հորդացել են լեռնային գետերը: Հրշեջ ծառայությունների ներկայացուցիչների խոսքերով, մի քանի գյուղ ջրածածկ է եղել, տարհանվել են տասնյակ անձինք:

Ստրժեգոմկա, Լեսկո եւ Պելցզնիցա գետերն ափերից դուրս գալով ծածկել են Վարշավայից 400 կմ հեռու ընկած Վալբրզիխ եւ Սվիեբոդզիչ քաղաքների շրջանները: Սվիդնիցայում հրշեջները պոմպերով արտամղում են ֆերմաները հեղեղած ջուրը եւ տարհանում մարդկանց:

Ըստ օդերեւութաբանների կանխատեսման, առաջիկա օրերին Եվրոպայում սպասվում է տաք եւ չոր եղանակ: Ջրհեղեղից տուժած շրջանների իշխանությունները քննարկում են տարերքի հետեւանքների վերացման հարցը: Ասոշիեյթեդ պրեսի տվյալներով, կենտրոնական Եվրոպայում հեղեղումների պատճառած ընդհանուր վնասը գնահատվում է 19,6 մլրդ եվրո: Ամենից շատ տուժել է Գերմանիայի տարածքը:

Պ. Ռ.

# Մեծ Բրիտանիայում խստացվել է ավիաուղեւորների ստուգումը

Բրիտանական լրատվամիջոցները հաղորդում են, որ մայրաքաղաք Լոնդոնի «Հիթրոու» օդանավակայանում խստացվել են ուղեբեռների եւ ուղեւորների ստուգումները: Մեծ Բրիտանիայի իշխանություններն այդ քայլին են դիմել մի քանի օր առաջ տեղի ունեցած միջադեպից հետո, երբ Վեստերոսի օդանավակայանում թունիսյան ծագումով 29-ամյա շվեդ Քերիմ Չաքը փորձել էր հրազենով մուտք գործել «Բոինգ-737» օդանավ՝ վերջինիս առեւանգման նպատակով: Ահաբեկիչը մտադրվել էր Ստոկհոլմից Լոնդոնի «Սթանսթեդ» օդանավակայան թռչող «Բոինգն» օգտագործել եվրոպական երկրներից մեկում ԱՄՆ-ի դեսպանատան վրա գցելու համար, տեղեկացնում է ՌԻԱ գործակալությունը:

Մոտենում է սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչությունների առաջին տարելիցը: Այս կապակցությամբ բրիտանացի պաշտոնական անձինք հայտնել են, որ մշակված են օդային փոխադրումների անվտանգության ապահովմանն ուղղված մի շարք նոր միջոցառումներ:

Խոսքը մասնավորապես ուղեւորների համակարգչային «խաչաձեւ» ստուգման մասին է: Օրինակ, Լոնդոնի «Հիթրոու», «Գաթուիկ» եւ «Սթանսթեդ» օդանավակայաններում այսուհետեւ պարզելու են, թե ուղեւորների անունները չկա՞ն արդյոք ոստիկանության, հատուկ եւ ներգաղթի ծառայությունների տվյալների գետեղարաններում:

«Բողեր ջաղ» անվանումն ստացած նախագիծը ներգաղթի իշխանություններն արդեն փորձարկել են անգլիական Դուվր քաղաքի նավահանգստում, որտեղ մշտապես մեծ է ուղեւորահոսքը:

ԳԵԼԱԵՎԻ ՀԵՌԱՆԱԼՈՒՑ ՀԵՏՈ

# «Ապացույցներ չունեմ, որ Գելաեւը հանցագործ է»

## *Էդուարդ Շեւարդնաձեն Պանկիսը վերցրեց առանց կրակոցի*

Անցած շաբաթավերջին Վրաստանի նախագահը լրագրողներին հայտարարեց, թե ինքն ապացույցներ չունի, որ Ռուսլան Գելաեւը հանցագործ է կամ ահաբեկիչ: «Այո, իրոք, ես Գելաեւին անվանել եմ կրթված անձնավորություն: Իմ ունեցած տեղեկություններով այդպես է: Բայց ի՞նչ են կրթված հանցագործները: Ես երբեք չեմ ասել, որ Գելաեւը հանցանքներ չի գործել», նշել է Շեւարդնաձեն:

Այս հայտարարությամբ Շեւարդնաձեն փորձել է պատասխանել Վրաստանի պետանվտանգության նախկին նախարար Իգոր Գեորգաձեին, որն ամբաստանվում է Շեւարդնաձեի դեմ մահափորձ կատարելու մեջ եւ շարունակում ապաստան գտնել Ռուսաստանում:

Պանկիսի կիրճում «հակաքրեական գործողությունը» շարունակելու համար Վրաստանը կարիք չունի օտարերկրյա օգնության՝ լինի Ռուսաստանից կամ ԱՄՆ-ից, նկատել է Շեւարդնաձեն: Ըստ «Ինտերֆաքսի», օտարերկրյա լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ Վրաստանի ղեկավարն ասել է, որ եթե Ռուսաստանը միակողմանիորեն զորքեր մտցներ Պանկիս, ապա «դա կնշանակեր ագրեսիա, հարձակում պետության վրա», եւ «Ռուսաստանի համար անընդունելի է ագրեսորի պիտակը»:

Շեւարդնաձեն ընդգծել է, որ Պանկիսում սկսած «հակաքրեական գործողությունը հաջող է ընթանում եւ ավարտին կհասցվի բացառապես վրացական ուժային կառույցների ուժերով»: Ավելորդ չէ նշել, որ Վրաստանի ՆԳՆ ներքին զորքերը Պանկիս մտան միայն այն ժամանակ, երբ Ռուսլան Գելաեւի ավազակախումբը հեռացել էր կիրճից: Այսինքն՝ Շեւարդնաձեն Պանկիսը վերցրեց առանց կրակոցի: «Պատերազմից խույս տալ հաջողվեց», ասել է Վրաստանի պետանվտանգության նախարար Վալերի Խաբուրձանիան:

Շաբաթ օրը Թբիլիսի ժամանած օտարերկրյա լրագրողների համար կազմակերպվել է էքսկուրսիա Պանկիսի կիրճում: Բնականաբար, նրանք, ինչպես մի քանի օր առաջ Շեւարդնաձեն, ոչ մի ահաբեկիչ չի հանդիպել: Ռուսական PTP հեռուստաընկերության օպերատորը նկարահանել է Դուիսի գյուղի մզկիթը, որը կառուցել են վահաբականները, մզկիթի հարեւանությամբ «անկախ Իչկերիայի տեղեկատվական կենտրոնն» է:

«Կիրճում դեռեւս կան քրեական տարրեր եւ ահաբեկիչներ», «Գազետա» թերթին ասել է Վրաստանի պետանվտանգության նախարարության մամլո պատասխանատուն: Վրացական հետախուզության տվյալներով՝ Պանկիսում կան 120–160 զինյալներ, այս թվի վրա է կանգնում նաեւ ԻՏԱՌ–ՏԱՍՍ-ը՝ հղելով ռուսական հետախուզությանը: Սակայն Էդուարդ Շեւարդնաձեին դժվար թե հաջողվի ձերբակալել Ռուսլան Գելաեւին՝ Պանկիսի գլխավոր ահաբեկչին: Վերջինս, հավանաբար, կիրճ կվերադառնա, երբ հաջողությամբ ավարտվի «հակաքրեական գործողությունը»:

Թ. Հ.

ԱՂԱՎԱՂՈՒՄ

# Բաց նամակ ադրբեջանական «Զերկալո» թերթի խմբագրությանը

Հարգելի գործընկերներ.

Ձեր թերթի 06.08.02 թ. համարում «Հայերը կրկին ցանկալին ներկայացրել են որպես իրականություն» վերնագրով հոդվածում վկայակոչվում է մեր նյութը կապված ՀՀ հնարավոր ապաշրջափակման, իսկ ավելի ճիշտ՝ Կարս (ԹՀ) եւ Գյումրի (ՀՀ) քաղաքների միջեւ հաղորդակցության վերականգնման հետ: Թուրքիայի Ազգային անվտանգության խորհրդի խորհրդական, Եվրասիական ռազմավարական հետազոտությունների կենտրոնի փորձագետ պրոֆեսոր Հասան Քյոնիհ, ինչպես գրել էինք մենք, արտահայտվել էր ընթացիկ տարվա մեջ երկաթուղային հաղորդակցության հնարավոր վերականգնման օգտին՝ դրա համար որոշակի նախադրյալների առկայության դեպքում, մասնավորապես, 03.11.02 թ. Թուրքիայում կայանալիք խորհրդարանական ընտրություններում սոցիալ-դեմոկրատների հաջողությունը եւ տարածաշրջանային պետությունների փոխադարձ ինտեգրացումը: Վերջինի առումով, անշուշտ, պետք է հասկանալ առաջին հերթին հայ-ադրբեջանական փոխհարաբերությունների կարգավորումը:

Սակայն անչափ մեծ էր մեր զարմանքը, երբ «Զերկալո» թերթի վերը նշված հոդվածում պրն Քյոնիհն հերքեց իր արտահայտած, իսկ ավելի ճիշտ՝ մեր վերարտադրած դիրքորոշումը: Քանի որ ս. թ. հուլիսի 26-30-ն Անկարա այցելած մեր խումբը մինչեւ վերջերս գտնվել է արձակուրդում, մեզ միայն այժմ որոշ ուշացումով հաջողվել է համաձայնեցնել եւ պարզաբանել մեր դիրքորոշումը եւ իրականում տեղի ունեցածը:

Մեր զրույցը պրն Քյոնիհի հետ կայացել է ս. թ. հուլիսի 28-ին, Անկարայից ոչ հեռու «Փաքալյա» ժամանցի կենտրոնում: Մեր հարցազրույցն ամբողջությամբ ձայնագրվել է երկու ձայնագրիչներով եւ ձայնագրության տեւողությունը կազմում է շուրջ 20 րոպե: Ձայներիզն առկա է եւ անհրաժեշտության դեպքում կարող ենք տրամադրել Ձեզ: Հենց միայն այդ փաստն արդեն իսկ հերքում է Ձեր վարկածն, իբր», «պարոն Քյոնիհի հետ կայացած մեկ-երկու րոպե տեւողությամբ զրույցի» մասին, ինչի ընթացքում նա «նույնիսկ չի հիշատակել Կարս-Գյումրի երկաթգծի մասին»:

Հարկ է նշել, որ 15.07.02 թ. ԱՄՆ Կոնգրեսը բանաձեւ է ընդունել ՀՀ-ին 2003 թ. հատկացվելիք տնտեսական օգնության փաթեթի ծավալների մասին, որի համատեքստում կոչ է արվում թուրքական կողմին վերագործարկել Կարս-Գյումրի երկաթգիծը: Պարոն Քյոնիհին ուղղված հարցը տրվել է հենց այս համատեքստում՝ հնարավոր հեռանկարները մեկնաբանելու խնդրանքով: Նշենք, որ միեւնույն հարցը ուղղվել է նաեւ այլ թուրք ներկայացուցիչների, մասնավորապես, տիկին Գյոնուլ Սարային: Վերջինս հերքել է ապաշրջափակման մասին վարկածը, ինչը եւս հրապարակվել է հայկական ԶԼՄ-ներում («Հայաստանի Հանրապետություն», 02.08.02 թ., Noyan Tapan Highlights:

Հարգելի գործընկերներ.

Թուրքական կողմից ՀՀ հնարավոր ապաշրջափակման հեռանկարը թուրքական ԶԼՄ-ների եւ 9-ամյա շրջափակման վերացման օգտին նմանապես հանդես եկող ԹՀ մի շարք հասարակական-քաղաքական գործիչների քննարկումների օրակարգում է: Սույն հիմնախնդրի օբյեկտիվ լուսաբանումը համարում ենք մեր պրոֆեսիոնալ պարտքը եւ հուսով ենք, որ «Զերկալոն» առանց աղավաղման կարտացոլի իրական իրադարձությունները եւ, մասնավորապես, կհրապարակի մեր ուղերձը: Գտնում ենք, որ ԶԼՄ-ները տարածաշրջանում առկա հիմնախնդիրների կարգավորման գործում անգնահատելի դեր եւ նշանակություն ունեն: Մեր կարծիքով, առավել գերադասելի եւ կառուցողական է տեղեկատվության ազատ փոխանակումը, քան ռազմաշունչ հրապարակումները, որոնք, ցավոք, գերակշռում են կենցաղում:

Հարգանքներով՝
ՀԱՅ ԼՐԱԳՐՈՂՆԵՐԻ ԽՈՒՄԲ

# Մանկություն որոնող բանաստեղծը

Իր բազմամյա գրական բեղուն ճանապարհը բանաստեղծ Սուրեն Մուրադյանն անցել է իբրեւ կյանքի ու աշխարհի սիրահար: Թե մանուկների, թե մեծերի համար հավասարապես ստեղծագործող գրողն, այնուամենայնիվ, գտնում է, որ իր սերերը մանկագրությունն է: Մեր դասականների՝ Հովհաննես Թումանյանի, Ղ. Աղայանի, Ավ. Իսահակյանի ավանդները շարունակող բանաստեղծի համար 2002 թ. խիստ բարեբեր էր: Հայ ժամանակակից մանկագրության մեջ տարիների նրա վաստակի գնահատականը տարվա լավագույն մանկագրի կոչմանն արժանանալն էր: 10-ամյա ընդմիջումով մանկական գրքի շաբաթը վերականգնելուն զուգահեռ այս տարվա զարնանը վերականգնվեց նաեւ այս մրցանակը, որ թերեւս դառնա ավանդական նաեւ այն անհրաժեշտությամբ, որ մանկագիրների նոր սերունդ այսօր ձեւավորված չէ, եւ սա կարող է խրախուսական հանգամանք դիտվել:

Այս տարի «Նոր-Դար» հրատարակչությունը բանաստեղծի ծննդյան 70-ամյակի առիթով լույս ընծայեց «Բանաստեղծները չեն ծերանում» ժողովածուն՝ վերջին տարիներին Մուրադյանի գրած քնարական, երգիծական եւ մանկական տպագիր ու անտիպ ստեղծագործությունների ընտրանին: Այս տարի Մոսկվայում տպագրվեց նրա «Նապաստակի մուշտակը» նկարազարդ գրքույկը, իսկ կոմպոզիտոր Ռոբերտ Պետրոսյանի գրած «Մկնիկ հարսնացուն» մանկական օպերան ներկայացվեց տարբեր բեմահարթակներում: Եվ որովհետեւ Սուրեն Մուրադյանը գտնում է, որ կոչումով ինքը մանկագիր է, մեր զրույցն արդի հայ մանկագրության, հրատարակչական պրոբլեմների, մանկագիրների նոր սերնդի եւ այլ հարցերի շուրջ է:

Պրն Մուրադյան, վերջերս տեղի ունեցած գրողների համահայկական առաջին համաժողովում եղա՞ն արդյոք մանկական գրականության մասին ծրագրեր, մտահոգություններ: Սփյուռքը մանկական գրականության պահանջարկ ունի, իհարկե, եղա՞ն ելույթներ այս մասին:

– Սփյուռքում պրոֆեսիոնալ մանկագիրներ չկան: Խնկո-Ապոր գրադարանում Ռ. Հովսեփյանի, Հ. Սաղոյանի հետ հանդիպման ժամանակ նրանք ասացին, որ պահանջարկ շատ կա: Մեր ստեղծագործությունները ընթերցելիս: Տեղեկատվության հագեցվածությունը նրանց կտրել է գրքերից, սակայն գեղարվեստական գրականության տված հաճույքը չեն կարող տալ ոչ մուլտֆիլմերը, ոչ կոմպյուտերային անիմացիաները:

**– Ի՞նչ վիճակում է արդի հայ մանկագրությունը, կարծես մոռացության է մատնված:**

– Ժամանակակից մանկագրությունը դեռեւս մակերեսային է: Թումանյանի «Խրճիթում», «Հին օրհնություն» բանաստեղծությունները սոցիալական հենք ունեն, մենք չենք համարձակվում այս հարցերի մեջ Վ. Անանյանը տարիներ առաջ գրեց «Սեւանի ափին» վեպը, որ հասցեագրվեց մի քանի սերունդների, որոնք սկսեցին մտածել Սեւանի հիմնախնդրի մասին: Վեպը խթան հանդիսացավ: Հիմա չեն գրում նման գործեր:

**– Գուցե պետպատվեր էր:**

– Պետպատվեր է պետք, որ գրողին հանձնարարեն, ասենք, Անդրանիկի կամ Արցախյան շարժման, Շուշիի ազատագրման մասին պատանեկան վեպ գրել: Մեր աչքի առաջ շատ երեխաներ կռվում էին ազատամարտերում: Հիմա բազմաթիվ զավառներ կան, ինչո՞ւ չի ստեղծագործությունները են վերածում արեւմտահայերենի, բայց մեր գրքերն անհասանելի նվիրելով, այս հարցը չի լուծվի: Առաջ կար պետականորեն կազմակերպված համակարգ, որ սփյուռքի դպրոցների համար արեւմտահայերենով դասագրքեր էր պատրաստում: «Ծիծեռնակ» ամսագիրը մի ընթացք տպագրվեց եւ արեւելահայերենով, եւ արեւմտահայերենով, բայց հիմա դադարեց տպագրվել, եւ տպաքանակն էլ պակասեց: Մանկական գրականության տպագրության շուրջ ծրագրեր մշակելու կամ առանձնահատուկ վերաբերյալ հարցեր չեն շոշափվել:

**– Այսօրվա տպագրվող մանկական գրականությունը համապատասխանո՞ւմ է արդյոք ժամանակակից երեխայի գեղագիտական ճաշակին:**

– Տպագրության որակը, պոլիգրաֆիական մակարդակն անհամեմատ բարձր է: Բայց մենք մանկական պետական հրատարակչություն, ըստ էության, չունենք: «Արեւիկը» գործում է, բայց չի կարողանում բավարար լուծել այս խնդիրները: Նախ պետպատվերով մանկական գրականություն գրեթե չի տպագրվում: Որոշում կա, բայց չի իրականանում, որովհետեւ ֆինանսներ չկան: Մեր մանկագիրները, համոզված եմ, շատ անտիպ գործեր ունեն, բայց պետական հրատարակչություն քանի որ չկա, դրանք այդպես էլ մնում են իրենց գզրոցներում:

Չկա վերահսկողություն: Ասածս փաստեմ. Ավ. Իսահակյանի «Մկների ժողովը» ինչ-որ մեկն իր անունով տպագրել է: Անտարբերությունն այնքան է շատացել, որ օրը ցերեկով շատ հանգիստ կարող են մեր դասական հեղինակի գործը յուրացնել: Ոչ բողոք կա, ոչ արձագանք:

**– Մանկությունն այսօր «կարճացել» է: Սոցիալական պայմանները շատ երեխաների փողոց են նետել՝ մոռացնել տալով մանկական զվարճանքները: Այսօր սովորական է դարձել վաճառասեղանների մոտ տեսնել երեխաների, իսկ մուրացիկ երեխաներ՝ որքան ուզես: Մանկական գրականությունն ի՞նչ հեռանկարություն կարող է ունենալ:**

– Ցավս հարցադրում է: Մեր երեխաների մանկությունն այսօր քոչվ գործեց, շատ ավելի արագ հասուն սկսեցին հեքիաթներին եւ գուցե չեն ունենում այն նույն ապրումներն ու հույզերը, ինչ մենք հեմտնել, շարունակում ենք պարզ կենդանիներ պատկերել, դեռեւս հին մտայնությունն է իշխում: Մանկական գրողների նոր սերունդ չկա:

**– Պատճառնե՞րը:**

– Չի խրախուսվում, չի տպագրվում, չկա հոնորարային քաղաքականություն: Մանկական գրականությամբ զբաղվում են ավելի հաճախ թոշակառուները: Թվում է, թե դա ավելի հեշտ է, բայց մանուկներն ավելի խստապահանջ ու զգայուն են, եւ սա գալիս է նրանց անկեղծությունից: Եթե մեծերն ընտրության հնարավորություն ունեն, երեխան չունի: Պետական հրատարակչություն չկա եւ ամեն մի մասնավոր կարող է տպագրել ուզածը ու տանել դպրոց, մանկապարտեզ, սրանով երեխայի ճաշակը փչացնել: Այս ճանապարհը պետք է փակել:

Մեր մանկագրությունը դասական ավանդներից շատ է կտրվել, բովանդակության մասին չէ խոսքը, այլ բանաստեղծական տեխնիկայի, վարպետության: Երեխայի համար անհանգ, ազատ բանաստեղծություն չի կարելի գրել, այն պահանջում է ռիթմ, երաժշտականություն:

Կյանքն այսօր բազմաթիվ թեմաներ է առաջարկում, մեծ առավելություն է ազատ մտածողությունը, չկա նախկին գրաքննությունը: Դեմիրճյանն ասում էր. «Պատուհանից մի նայեք, դուրս եկեք փողոց եւ 4-5 կերպար դուրս կգա ձեր առաջ»: Հիմա ոչ թե 4-5, այլ հարյուրավոր կերպարներ կան: Հասկապես արձակի համար շատ առատ նյութ կա: վում գրական նման կերպար:

**– Մանկական գրականության պրոբլեմները շատ են, մի փոքր էլ խոսեք ձեր նոր ժողովածուի մասին:**

– Իմ գրական վաստակի ընդհանրացումն է այս ժողովածուն, մեծ թիվ են կազմում Լոռվան նվիրված բանաստեղծական շարքերը: Սա իմ հարազատ անկյունն է, մանկությունից եկող աշխարհը: Քաղաքային սոցիալական պայմաններից մխիթարվելու համար հայացքդ հաճախ ես ուղղում ծննդավայրիդ: Երբեմն հայրենի բնաշխարհը դառնում է շատ դժվարություններից խուսափելու միջոց, ոչ միայն ինձ, այլ բոլոր նրանց համար, ովքեր սիրում են գեղեցիկը, ապրում անաղարտ բնության մեջ:

**– Պրն Մուրադյան, հաճախ եք հանդիպում ընթերցողների, մանուկների, ուսուցիչների հետ: Ինչպե՞ս են ընդունում գրողին, կա՞ հետաքրքրություն:**

– Իհարկե կա: Վերջերս Երվանդ Մանարյանի հետ հրավիրվել էինք Կրասնոսելսկի Ճամբարակ գյուղ: Արցախյան շարժումը սկսելուց հետո նրանք որեւէ արվեստագետի հետ հանդիպում չէին ունեցել: Այս գյուղում դեռ թարմ էին պատերազմի հետքերը, բայց ճամբարակցիներն այնքան էին ուրախացել, որ առանց ակնկալիքի գրողը մայրաքաղաքից հասել է այնտեղ՝ իրենց հանդիպելու համար: Տոնական օր էր: Բոլոր շրջաններում էլ կա այդ կարիքը, սահմանամերձ շրջաններում՝ առավել եւս: Եվ ոչինչ չի կարող գրքին փոխարինել:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ



# Մեկ արձանի պատմություն

## Այսօր համալսարանի բակում բացվում է «Սահակ Պարթեւ-Մեսրոպ Մաշտոց» արձանը

***«Սահակն ու Մեսրոպը» մեր ամենահայախոս խմբաքանդակն է, եւ ուզում եմ հավատալ, որ այն մի օր, մոնումենտալ ծավալներով մարմնավորված, կդրվի մի պատշաճ տեղում...» (Վահան Հարությունյան, արվեստաբանության դոկտոր, պրոֆեսոր):***

Անցած դարի 40-ական թթ. կեսերին Մատենադարանի շենքն արդեն նախագծված էր եւ հարց էր դրված այն քանդակապատել մեր անցյալի մշակույթի խոշորագույն ներկայացուցիչների արձաններով:

Մատենադարանի «Մաշտոց-Կորյուն» արձանախմբի տեղում ենթադրում էր կանգնեցնել «Սահակ եւ Մեսրոպ» կոթողային քանդակախումբը: Այդ պատմական թեման՝ կապված 5-րդ դարի հայ գրերի գյուտի հետ, Արա Սարգսյանը կատարել է մեծ ոգեւորությամբ, որի արդյունքում 1943 թ. ծնվել է հետաքրքրական կոթողային քանդակի մանրակերտը:

«Մեզանից անկախ պատճառներով այդ երկֆիգուր կոմպոզիցիան մերժվեց, որից հետո Մատենադարանի քանդակնե-

Քանդակագործի որդին Արմեն Սարգսյանը արձանի առաջ, քանդակագործի թանգարանի տարածքում

րի համար մրցույթ հայտարարվեց, բայց արդեն առանց Սահակ Պարթեւի» (ճարտարապետ Մարկ Գրիգորյանի հուշերից): Խորհրդային ղեկավարները չցանկացան մեր հոգեւոր առաջնորդի՝ Սահակ Պարթեւի արձանն ընդգրկել նախագծի մեջ, ուստի հեղինակին պարտադրվեց փոփոխություն կատարել մանրակերտում:

– Փոփոխություն չի՛ լինելու, եթե չեք ցանկանում այս տարբերակը, մի՛ տեղադրեք,– պատասխանել է Արա Սարգսյանը:

1946–47 թթ. արձանախումբը տեղափոխվել է փայտի վրա (որը պահպանվում էր Հայաստանի պետական պատկերասրահում), 1948-ին փոքր չափերով ձուլվել է բրոնզից (այժմ գտնվում է Օշականում), իսկ 1962 թ. բնականի՝ մեկուկես մեծության բարձրությամբ՝ պատրաստվել է գիպսից, որպես մոնումենտի կերտմանը նախորդող մեծադիր մոդել:

Այս արձանի միջոցով քանդակագործը կապ է ստեղծում մեր պատմական անցյալի եւ ժամանակակից իրականության միջեւ: Քանդակագործը կարողացել է աշխարհիկ եւ հոգեւոր իմաստնությունները խտացնել հայ երկու հանճարների կերպարների քարեղեն մարմնավորումներում:

1969 թ. Արա Սարգսյանը, կանխազգալով իր մոտալուտ եւ անժամանակ մահը, կտակում պատվիրան էր թողել «Սահակ Պարթեւ, Մեսրոպ Մաշտոց» արձանախումբը տեղադրել միայն ար-

ժանավայել վայրում: Քանդակագործի որդին՝ ճարտարապետ Արմեն Սարգսյանը, 1982 թ., իր միջոցներով, արձանը ձուլել է բրոնզից: Իսկ այս տարի ակադեմիկոս Արա Սարգսյանի ծննդյան 100-ամյակի առթիվ համաձայնվեց տեղադրել Երեւանի պետական համալսարանի առաջ: Օրերս արձանը տեղադրվեց մայր բուհի կենտրոնական մասնաշենքի դիմաց՝ ճարտարապետ Ռոմեն Ջուլհակյանի նախագծած բազալտե պատվանդանի վրա:

Բացման հանդիսավոր արարողությունը տեղի կունենա այսօր՝ սեպտեմբերի 3-ին, ժ. 12:30-ին:

ԱՐՏՅՈՒՐ ԽԱՆՋՅԱՆ

# Շնորհավորանքների եւ բարեմաղթանքների առաջին ուսանողական օրը ԵՊՀ բանասիրական ֆակուլտետում

Երեկ հանրապետության բուհերում ուսանողական տարվա առաջին օրը հատկապես առաջին կուրսեցիների համար պիտի որ հիշարժան լիներ: Դպրոցական կյանքից անցումը համալսարանականին, այնուամենայնիվ, զգալի տարբերություններ ունի եւ ուսանողին ընտելանալ նոր կրթահամակարգին, նոր միջավայրին պետք է հենց առաջին օրերից:

Երեւանի պետհամալսարանի բանասիրական ֆակուլտետն այս տարի նախորդ տարիների համեմատությամբ ավելի մեծ հետաքրքրություն էր առաջացրել դիմորդների շրջանակներում: Սա, անշուշտ, ուրախալի է, քանի որ նախորդ տարիներին հայ բանասիրության նկատմամբ թուլացող հետաքրքրությունը հուսահատեցնող էր ինչ-ինչ առումներով: Այս տարի նկատելիորեն բարձր էր եւ՛ դիմորդների քանակը եւ՛ անցողիկ մրցութային բալը:

ԵՊՀ-ն այն միակ կրթօջախն է, որ առանձնանում է մյուս բուհերից՝ գիտական մտքի իր վաստակով, ուսանողությամբ: Համալսարանի հիմնադիր ֆակուլտետներից է բանասիրական ֆակուլտետը: Հայ բանասիրության մասնագետների պատրաստման գծով ֆակուլտետը եզակի է հանրապետությունում, որ տվել է հայագիտության երախտավորների մի մեծ խումբ՝ Էդ. Աղայան, Գ. Ջահուկյան, Մ. Աբեղյան, Ա. Տերտերյան, Մ. Մկրյան, Էդ. Ջրբաշյան, Հր. Թամրազյան եւ ուրիշներ:

Այսօր պետհամալսարանի բանասիրական ֆակուլտետում սովորում են շուրջ 600 ուսանողներ՝ Հայաստանից, սփյուռքից, ԱՊՀ երկրներից: Գործում են 7 ամբիոններ՝ հայոց լեզվի, ընդհանուր լեզվաբանության, լեզվի պատմության, հայ գրականության, հայ նորագույն գրականության, արտասահմանյան գրականության, մանկավարժության:

Իր 100-ից ավելի պրոֆեսորա-դասախոսական կազմով, շարունակելով նախորդ շրջանի լավագույն ավանդները, ֆակուլտետն այսօր առաջատարներից մեկն է բուհում:

Երեկ բանասիրական ֆակուլտետի առաջին կուրսեցիների համար շնորհավորանքների ու բարեմաղթանքների օր էր: Ֆակուլտետի դեկան Արծրուն Ավագյանը շնորհավորեց ուսանողներին եւ ծանոթացրեց նրանց ֆակուլտետի պատմությանը, կառուցվածքին, ուսանողների իրավունքներին եւ պարտականություններին: Առաջին կուրսեցիներին բարեմաղթանքներ հղեցին բանասիրական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսորներ Վազգեն Գաբրիելյանը, Լեւոն Եզեկյանը, Սամվել Մուրադյանը, փոխդեկան, բանասիրական գիտությունների թեկնածու Արտաշես Սարգսյանը՝ ընդգծելով հայ բանասիրության, հայ գրականության դերը մեր պատմության բոլոր ժամանակներում՝ իբրեւ հայապահպանման, սերունդների հայեցի դաստիարակության համար հիմնական գործոն՝ Մաշտոցից այսօր, եւ ցանկացան երիտասարդներին ուսանողական գեղեցիկ առօրյայի եւ ուսման ներդաշնակ զուգակցում:

Հանդիպումից հետո կազմակերպվեց ուսանողների այցը Կոմիտասի անվան պանթեոն:

Մ. Բ.

# Մարզական

## «Փյունիկի» հաղթարշավը շարունակվում է

Ֆուտբոլի ՀՀ բարձրագույն խմբի առաջնության 2-րդ շրջանի մեկնարկային տուրում առավել մեծ հետաքրքրություն էր ներկայացնում «Բանանցի» եւ «Փյունիկի» մրցավեճը: Սակայն, ցավոք, սպասված գրավիչ խաղը չստացվեց: Խաղադաշտում հիմնականում կռիվ, ուժային պայքար էր ընթանում: Չնայած մրցակիցների ներդրած ջանքերին, ռեալ գոլային պահերը սակավաթիվ էին: Հաշիվն էլ բացվեց բավական անսպասելի: 9-րդ րոպեին հյուրերը տուգանային հարվածի իրավունք ստացան: «Բանանցի» ֆուտբոլիստները «պատ» կազմեցին, եւ նրանցից մեկն Արտավազդ Քարամյանի հարվածը փորձեց կասեցնել ձեռքով, որի համար էլ թիմը պատժվեց 11 մ հարվածով: Ինչպես միշտ, այս անգամ էլ Վարդան Մինասյանի հարվածն անկասելի էր: Չեմպիոնի հետ խաղում «Բանանցի» կազմում իրենց նորամուտը նշեցին Արկադի Դոխոյանը, Վարազդատ Ավետիսյանն ու Ռաֆայել Նազարյանը, որոնք ակտիվություն էին մտցրել թիմի գործողություններում: Սակայն գործը վճռական հարվածների չհասավ: Թերեւս, ամենավտանգավոր պահը «Փյունիկի» դարպասին ստեղծվեց 55-րդ րոպեին, երբ Արթուր Մինասյանը մոտ 30 մետրից պարզապես գնդակոծեց դարպասը, սակայն գնդակը դիպավ ձողին: «Փյունիկի» հարձակվողներն էլ առանձնապես չանհանգստացրին «Բանանցի» դարպասապահին: Միայն խաղավերջում «Փյունիկը» կրկնապատկեց հաշիվը եւ կրկին ստանդարտ դիրքի խաղարկումից: 85-րդ րոպեին ձախ թեւից Մինասյանը գնդակը փոխանցեց Աղվան Մկրտչյանին, վերջինս հարվածեց դարպասին, քիչ առաջ խաղադաշտ մտած Սամվել Դիվարյան շեղեց գնդակի ուղղությունը՝ հանկարծակիի բերելով դարպասապահ Բաբայանին:

Այսպիսով, «Փյունիկն» առաջնությունում իր 11-րդ անընդմեջ հաղթանակը տոնեց: Դա յուրօրինակ ռեկորդ է: Մինչ այդ, մեկնարկում 9 անընդմեջ հաղթանակ էր տոնել «Շիրակը» (1994 թ.): Նշենք նաեւ, որ այդ ցուցանիշով «Փյունիկի» նախկին ռեկորդը սահմանվել էր անցյալ տարի, երբ թիմը մեկնարկում 8 անընդմեջ հաղթանակ տարավ, սակայն 9-րդ տուրում 0-3 հաշվով պարտվեց «Շիրակից»: Ո՞ւմ կհաջողվի կանգնեցնել «Փյունիկի» հաղթարշավը: Գուցե կրկին «Շիրակին», որի հետ առաջին շրջանից հետաձգված հանդիպումը կայանալու է Գյումրիում, սեպտեմբերի 14-ին:

«Հրազդան» մարզադաշտում «Միկան» հյուրընկալել էր «Զվարթնոցին»: Խաղն անցավ անհետաքրքիր պայքարում: Երկու թիմերն էլ գործում էին դանդաղ տեմպով՝ հաճախակի սխալվելով պարզ իրադրություններում: Հաշիվը բացվեց 29-րդ րոպեին: «Դինամոյից» «Միկա» տեղափոխված Արտյոմ Ադամյանը մոտ 30 մետրից գնդակն ուղարկեց դարպասի վերին անկյունը: Երկրորդ խաղակեսում գրեթե նույնանման իրավիճակում Անդրանիկ Թադեւոսյանը վերականգնեց հավասարակշռությունը: «Զվարթնոցը» հաղթանակը կորցրեց ավելացված ժամանակում, երբ փորձելով կասեցնել տուգանային հրապարակ Սարգիս Նազարյանի փոխանցած գնդակը, «Միկայի» պաշտպան Արսեն Սիմոնյանը ձեռքով խաղաց: 11 մետրանոցը հստակորեն իրացրեց Նազարյանը՝ հաղթանակ պարգեւելով իր թիմին:

Աբովյանում «Արարատի» եւ «Սպարտակի» մրցավեճի ելքը վճռեց սպարտակցի Տիգրան Հովհաննիսյանի՝ 55-րդ րոպեին խփած միակ գնդակը: «Դինամո»-«Կոտայք» հանդիպումն ավարտվեց ոչ-ոքի (1-1): Հաշիվը 65-րդ րոպեին բացեց կոտայքցի Կարապետ Մանուկյանը, խաղավարտից 1 րոպե առաջ «Դինամոյին» պարտությունից փրկեց Սամվել Մարգարյանի խփած պատասխան գնդակը: Գյումրիում «Շիրակը» 7 անպատասխան գնդակ անցկացրեց «Լոռու» դարպասը: 2-ական գնդակ խփեցին Արտյոմ Հակոբյանն ու Արարատ Հարությունյանը, 1-ական անգամ աչքի ընկան Կարեն Ալեքսանյանը, Արման Տոնոյանն ու Արմեն Ղազարյանը: Կապանում «Լեռնագործը» 2-0 հաշվով հաղթեց «Արցախին»: Թիմին հաղթանակ պարգեւեցին «Լոռուց» տեղափոխված Հակոբ Սամուելյանի խփած 2 գոլերը:

| | Խ | Հ | Ո | Պ | Գ | Մ |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 1. Փյունիկ | 11 | 11 | 0 | 0 | 41-5 | 33 |
| 2. Շիրակ | 10 | 8 | 2 | 0 | 30-4 | 26 |
| 3. Սպարտակ | 12 | 8 | 2 | 2 | 23-11 | 26 |
| 4. Բանանց | 12 | 7 | 2 | 3 | 17-10 | 23 |
| 5. Միկա | 12 | 6 | 2 | 4 | 20-15 | 20 |
| 6. Զվարթնոց | 11 | 6 | 1 | 4 | 33-13 | 19 |
| 7. Արարատ | 12 | 4 | 3 | 5 | 15-17 | 15 |
| 8. Լեռնագործ | 12 | 3 | 2 | 7 | 11-24 | 11 |
| 9. Դինամո | 12 | 3 | 1 | 8 | 16-34 | 10 |
| 10. Արցախ | 12 | 2 | 2 | 8 | 10-27 | 8 |
| 11. Լոռի | 12 | 1 | 1 | 10 | 10-44 | 4 |
| 12. Կոտայք | 12 | 0 | 4 | 8 | 7-29 | 4 |

**Ռմբարկուները**

| | |
|---|---|
| Արման Քարամյան («Փյունիկ») | 13 |
| Արտյոմ Ադամյան («Միկա») | 11 |
| Հակոբ Սամուելյան («Լեռնագործ») | 7 |
| Վարդան Մինասյան («Փյունիկ») | 7 |
| Էդիկ Մանուչարյան («Միկա») | 6 |
| Արտավազդ Քարամյան («Փյունիկ») | 6 |
| Սարգիս Նազարյան («Զվարթնոց») | 6 |
| Արարատ Հարությունյան («Շիրակ») | 6 |
| Արտյոմ Հակոբյան («Շիրակ») | 6 |

## Ռոնալդոն տեղափոխվեց «Ռեալ»

Բրազիլացի ֆուտբոլիստ Ռոնալդոյի տեղափոխումը «Ինտերից» «Ռեալ» վերջապես կայացավ: Երկու ակումբների նախագահները մի քանի փուլից բաղկացած բանակցություններից հետո վերջապես համաձայնվեցին: Ռոնալդոն 4 տարով պայմանագիր է կնքել «Ռեալի» հետ: Բրազիլացի ֆուտբոլիստի տեղափոխումը «Ռեալին» մոտ 50 մլն եվրո արժեցավ: 20 մլն եվրո կանխիկ ակումբը պետք է վճարի «Ինտերին», ինչպես նաեւ իտալացիներին տրամադրի հարձակվող Ֆեռնանդո Մորյենտեսին: Ի դեպ, «Ինտերը» Մորյենտեսին 20 մլն դոլարով վաճառել է «Բարսելոնին» եւ այդ գումարով «Լացիոյից» գնել արգենտինացի հարձակվող Էռնան Կրեսպոյին:

Բացի այդ, «Ինտերն» իրավունք է վերապահել ձմռանը «Ռեալից» վերցնել եւս մեկ ֆուտբոլիստի, որի տրանսֆերային արժեքը 100 մլն եվրո է: Եթե իտալացիները չցանկանան ֆուտբոլիստ վերցնել, ապա «Ռեալը» 10 մլն եվրո պետք է վճարի «Ինտերին»:

Մադրիդի «Ռեալում» Ռոնալդոն հանդես է գալու 11 համարի մարզաշապիկով: «Ռեալն» արդեն հայտավորել է Ռոնալդոյին չեմպիոնների լիգայի խմբային մրցաշարում: Հարկ է նշել, որ «Ինտերի» երկրպագուները բավական թշնամաբար էին տրամադրված Ռոնալդոյի հանդեպ, ուստի բրազիլացի ֆուտբոլիստը ոստիկանության խիստ հսկողությամբ հեռացավ Իտալիայից:

## «Ռեալը» սուպերգավաթակիր

Մոնակոյում Եվրոպայի սուպերգավաթը վիճարկեցին Մադրիդի «Ռեալն» ու Ռոտերդամի «Ֆեենոորդը»: Հետաքրքիր պայքարում անցած մրցավեճն ավարտվեց չեմպիոնների գավաթակիր «Ռեալի» հաղթանակով (3-1): Հաշիվը բացվեց 14-րդ րոպեին. հոլանդացի Պատրիկ Պաուվեն գնդակն ուղարկեց սեփական դարպասը: 7 րոպե անց Ռոբերտո Կառլոսը 2-րդ անգամ ստիպեց «Ֆեենոորդին» խաղը վերսկսել դաշտի կենտրոնից: Ճիշտ է, 58-րդ րոպեին հոլանդացի Պիեռ վան Հոյդոնկը կրճատեց հաշվի տարբերությունը, սակայն 3 րոպե անց Գուտին խփեց վերջին՝ 3-րդ գոլը:

## «Լացիոն» պարտավոր է մարել պարտքերը

ՖԻՖԱ-ն արգելել է իտալական «Լացիոյին» կազմը համալրել լեգեոներներով, քանի դեռ նա չի մարել ֆուտբոլիստների գնման ժամանակ կուտակած պարտքերը: Հիշեցնենք, որ իտալական ակումբը պարտք է «Մանչեսթեր յունայթեդին», «Վալենսիային» եւ «Վելես Սարսֆիլդին» Յապ Ստամի, Գաիսկա Մենդիետայի եւ Լուկաս Կաստրոմանի տեղափոխման համար:

**ԿՈՒՐԱՇ**

## Քրիստինե Նաջարյանն աշխարհի չեմպիոնուհի

Մայրաքաղաքի «Դինամո» մարզադահլիճում ավարտվեց ուզբեկական ըմբշամարտի՝ կուրաշի աշխարհի առաջնությունը: Տղամարդկանց չորս եւ կանանց երեք քաշային կարգերում աշխարհի չեմպիոնի կոչումն էին վիճարկում 35 երկրների շուրջ 170 մարզիկ-մարզուհիներ: Մասնակիցներից ամենաներկայացուցչականն Ուզբեկստանի, Թուրքիայի, Բրազիլիայի հավաքականներն էին, որոնք քաշային բոլոր կարգերում էլ մարզիկներ էին ներկայացրել: Արժանին պետք է մատուցել Հայաստանի ներկայացուցիչներին, որոնցից 3-ը դարձան աշխարհի առաջնության մրցանակակիրներ: Գերազանց ելույթ ունեցավ սամբոյի աշխարհի եւ Եվրոպայի չեմպիոնուհի, բազում մրցաշարերի մրցանակակիր Քրիստինե Նաջարյանը: Նա 52 կգ քաշային կարգում հաղթող դուրս եկավ 2 գոտեմարտերում էլ եւ հռչակվեց աշխարհի չեմպիոնուհի: Բացարձակ քաշային կարգում Կարինե Դեւոնդյանն արժանացավ արծաթե մեդալի, իսկ Հարություն Ղարիբյանը (90 կգ) նվաճեց բրոնզե մեդալ:

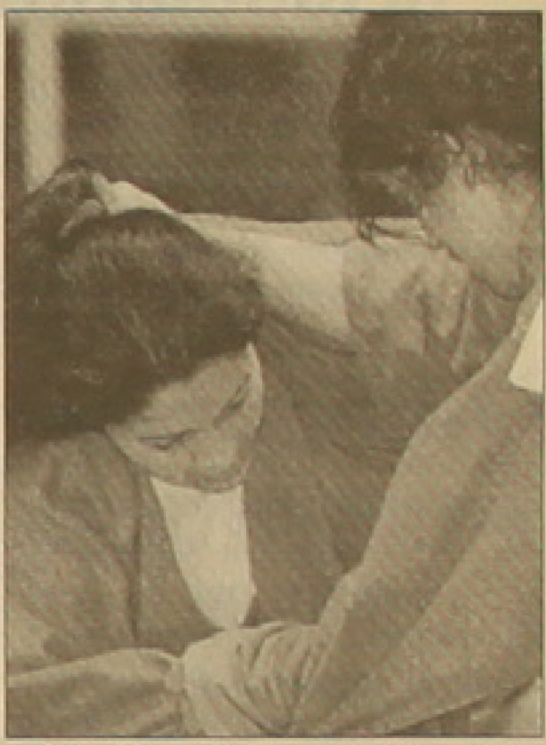

## Երկրորդ փուլի մասնակիցները հայտնի են

Ինդիանապոլիսում անցկացվող բասկետբոլի աշխարհի առաջնությունում հայտնի դարձան երկրորդ փուլի մասնակիցները: Մեծ դժվարությամբ հաջորդ փուլի ուղեգիր նվաճեց Ռուսաստանի հավաքականը: Երկրորդ տուրում արգենտինացիներին էլ զիջելուց հետո (63-84), վերջին խաղում ռուսներին միայն հաղթանակ էր անհրաժեշտ: Եվ նրանք հասան ցանկալի արդյունքի՝ 86-69 հաշվով հաղթելով Վենեսուելայի հավաքականին: Մյուս խաղերի արդյունքներն են. Կանադա-Հարավսլավիա՝ 71-87, Անգոլա-Իսպանիա՝ 55-88, Լիբանան-Թուրքիա՝ 80-107, Բրազիլիա-Պուերտո Ռիկո՝ 90-86, ԱՄՆ-Չինաստան՝ 84-65, Գերմանիա-Ալժիր՝ 102-70, Արգենտինա-Նոր Զելանդիա՝ 112-85:

Եվ այսպես, 2-րդ փուլի մասնակից 12 թիմերը բաժանվել են երկու խմբի: «E» խմբում ընդգրկված են Իսպանիայի, Բրազիլիայի (6-ական միավոր), Հարավսլավիայի, Պուերտո Ռիկոյի (5-ական), Թուրքիայի, Անգոլայի (4-ական) հավաքականները: «F» խմբում պայքարը շարունակում են ԱՄՆ-ի, Արգենտինայի (6-ական), Գերմանիայի, Նոր Զելանդիայի (5-ական), Ռուսաստանի եւ Չինաստանի (4-ական) բասկետբոլիստները:

**ԹԵՆԻՍ**

## Եղանակն իր ուղղումներն է մտցնում

Թենիսի ԱՄՆ-ի բաց առաջնությունում անձրեւի պատճառով մի շարք հանդիպումներ հետաձգվել են, այդ թվում 3-րդ շրջանի Սարգսյան-Շալկեն մրցախաղը: Սարգիսը 2-րդ փուլում դժվարին պայքարում հաղթել էր գերմանացի Պոպին (2-6, 6-3, 6-4, 6-7, 6-4): 3-րդ փուլի արգելքը հաջողությամբ հաղթահարեցին Հյուիթը, Աղասին, Ֆեդերերը, Նովակը, էլ Այնաուին, Գեմբիլը, Ֆեռեյրան, Միրնին:

Կանանց մրցապայքարում հայտնի դարձավ քառորդ եզրափակիչի առաջին մասնակիցը: Սերենա Ուիլյամսը միեւնույն 6-1, 6-1 հաշվով հաղթեց Դայա Բեդանովային: Մյուս զույգերի հանդիպումները հետաձգվել են: Չորրորդ փուլ են մտել Վինուս Ուիլյամսը, Ջենիֆեր Կապրիատին, Մոնիկա Սելեշը, Մարտինա Հինգիսը, Ամելի Մորեսմոն, Չանդա Ռուբինը, էմի Ֆրեզերը:

## «Կիլիկիայի» անդրանիկ պարտությունը

Ֆուտբոլի ՀՀ առաջնության առաջին խմբի մրցաշարում ուշադրության կենտրոնում բարձրագույն խմբի ուղեգրի չորս հավակնորդների մասնակցությամբ հանդիպումներն են: Նրանցից մեկը՝ «Կիլիկիան», սեփական հարկի տակ 0-1 հաշվով զիջելով «Փյունիկ-3»-ին (գոլի հեղինակը էդգար Մանուչարյանն էր), զգալիորեն վատթարացրեց իր մրցաշարային վիճակը: «Կիլիկիան» ընթացիկ մրցաշրջանում անդրանիկ պարտությունը կրեց, որը կարող է թիմի համար ճակատագրական դառնալ ուղեգրի համար մղվող պայքարում: Իսկ ահա, մյուս 2 թեկնածուները հաջողության հասան: «Արաքսը» սեփական դաշտում 1-0 հաշվով հաղթեց «Արցախ-2»-ին, «Արմավիրը» Գյումրիում պարտության մատնեց «Շիրակ-2»-ին (3-1): «Արփա»-«Դինամո-2» հանդիպումը հետաձգվել է: Մյուս հանդիպումների արդյունքներն են. «Սպարտակ-2»-ՖԻՄԱ՝ 4-0, «Լոկոմոտիվ»-«Փյունիկ-2»՝ 2-4, «Նորք-Մարաշ»-«Դինամո»՝ 4-3:

Ինչպես արդեն տեղեկացրել ենք, «Միկա-2»-ը լուծարվել է: «Վանաձորին» այդ թիմի հետ չկայացած խաղում գրանցվել է հաղթանակ՝ 3-0 հաշվով:

**ՄՐՑԱՇԱՐԱՅԻՆ ԱՂՅՈՒՍԱԿ**

| | Խ | Հ | Ո | Պ | Գ | Մ |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 1. Արաքս | 18 | 15 | 1 | 2 | 48-12 | 46 |
| 2. Արմավիր | 17 | 13 | 3 | 1 | 53-13 | 42 |
| 3. Արփա | 16 | 12 | 3 | 1 | 34-10 | 39 |
| 4. Կիլիկիա | 17 | 11 | 5 | 1 | 57-8 | 38 |
| 5. Փյունիկ-2 | 17 | 11 | 3 | 3 | 53-18 | 36 |
| 6. Փյունիկ-3 | 20 | 11 | 3 | 6 | 49-19 | 36 |
| 7. Սպարտակ-2 | 17 | 8 | 2 | 7 | 33-24 | 26 |
| 8. Արցախ-2 | 17 | 7 | 3 | 7 | 24-26 | 24 |
| 9. Լոկոմոտիվ | 17 | 5 | 3 | 9 | 18-40 | 18 |
| 10. Դինամո-2 | 16 | 4 | 3 | 9 | 20-28 | 15 |
| 11. Վանաձոր | 17 | 3 | 4 | 10 | 19-33 | 13 |
| 12. Շիրակ-2 | 18 | 3 | 2 | 13 | 19-44 | 11 |
| 13. ՖԻՄԱ | 17 | 3 | 2 | 12 | 15-42 | 11 |
| 14. Նորք-Մ. | 18 | 2 | 3 | 13 | 16-68 | 9 |
| 15. Դինամո | 17 | 2 | 1 | 14 | 18-81 | 7 |

## Միլոշեւիչը մնում է Իսպանիայում

Իսպանական «Սարագոսայում» երկուսուկես մրցաշրջան հանդես եկած հարավսլավացի ֆուտբոլիստ Սավո Միլոշեւիչը նոր մրցաշրջանում կրկին կխաղա այդ երկրի առաջնությունում: Նա մեկ տարով պայմանագիր է կնքել «Էսպանյոլի» հետ:

Էջը պատրաստեց
ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ԵՐԵՎԱՆԻՑ՝ ԵՐԵՎԱՆ

# Տոմս ունենալ դեռ չի նշանակում, թե կթռչես

«Հայկական ավիաուղիները» չի դադարում «հաճելի» անակնկալներ մատուցել իր հաճախորդներին: Օգոստոսի 23-ի Երեւան-Կրասնոդար եւ օգոստոսի 25-ի Երեւան-Մոսկվա թռիչքների ժամերի հետ ստեղծված խառնաշփոթից հետո, ինչի պատճառով տոմսեր ձեռք բերած ուղեւորներից շատերը մնացին Երեւանում, նույնը կրկնվեց օգոստոսի 31-ին Երեւան-Սոչի չվերթի ուղեւորների հետ: Ավիատոմսի վրա թռիչքի ժամը նշված է 18.40-ին, սակայն ինքնաթիռն օդ է բարձրացել եւ ուղղվել դեպի Սոչի դրանից մի քանի ժամ առաջ՝ ժամը 15.00-ին: Երբ այդ մասին մեզ պատմած ուղեւորը փորձել է տեղեկանալ, թե ինչո՞ւ է տոմսի վրա նշվել է 18.40-ը, իսկ ինքնաթիռը թռել է ժ. 15.00-ին, օդանավակայանի աշխատակցուհուց ստացել է պարզապես ապշեցնող պատասխան. «Թռիչքի հնարավոր ուշացումը նկատի ունենալով գրել ենք 18:40»: Հենց այսպես, կարծես թե խոսքը ոչ թե ավիաչվերթի, այլ սեփական շանը զբոսանքի տանելու ժամի մասին է: Նման աշխատաոճի պարագայում բարեբախտություն է, որ առայժմ «Հայկական ավիաուղիների» ուղեւորները զրկվում են միայն թռիչքից, այլ ոչ թե կյանքից:

Կցանկանայինք ընդգծել եւս մեկ փաստ, որն ուղղակիորեն կապված է «Զվարթնոց» օդանավակայանի կառավարման հետ: Օդանավակայանի ավտոկանգառ մուտք գործելն արժե ոչ ավել, ոչ պակաս 500 դրամ, երբ ոչ միայն որեւէ ծառայություն չի կատարվում, այլեւ այստեղ ընթացող շինարարության հետեւանքով ավտոմեքենաներն ավտոկանգառից դուրս են գալիս կեղտոտված: Կարծում ենք, օդանավակայանի տնօրենությունը պետք է իրերի կացությունը փոխելու լուրջ քայլեր ձեռնարկի:

Ա. Մ.

## ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

1991 թ. արտադրության սպորտ. OPEL KALIBRA ավտոմեքենա, վազքը 180.000, գույնը կարմիր, SONY մագնիտոֆոն, էլեկտրական ապակիներ, անվտանգության համակարգ, ABC արգելակներ (բորտ կոմպյուտեր) եւ ավտոմատացված համակարգ: Գինը 7000 դոլար: Մաքսազերծված է:

Հեռ.՝ 09423833

ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ

RADIO VAN FM 103

## Радиостанция "Радио ВАН"

Реклама-двигатель торговли, это сказали не мы!

Лучшая аудиореклама региона, о нас знают даже в Сибири.

Аудиореклама на любом языке и в любые удобные для Вас сроки.

Изготовление и размещение телерекламы.

Баннеры на нашем сайте (www.magistros.am/van/).

Что Вам нужно, просто позвонить по телефону 540002

Все остальное сделаем мы!

РЕКЛАМНАЯ СЛУЖБА "РАДИО ВАН"

ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ

## Արժեթղթերի գնման/վաճառքի համար դիմել Հայաստանի Ֆոնդային Բորսայի անդամ բրոքերային ընկերություններին

**Ալֆաբրոք ՍՊԸ**
ք. Երեւան, Կոմիտաս 22/50
Հեռ.՝ 222725, 278469

**Ալիանս Բրոքեր ՍՊԸ**
ք. Վանաձոր, Գ.Լուսավորչի 48ա
Հեռ.՝ 41206

**Ալինվեստ ՍՊԸ**
ք. Երեւան, Ռոստոմյան 21, բն. 41
Հեռ.՝ 454112

**[illegible] ՍՊԸ**
ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 71/27
Հեռ.՝ (051) 22422

**Ամերիա ինվեստ ՓԲԸ**
ք. Երեւան, Բաղրամյան պող. 6, բն. 2
Հեռ.՝ 524040, 524140

**Արմի Բրոկ Դիլ Տրաստ ՍՊԸ**
ք. Երեւան, Հալաբյան 47, բն. 31
Հեռ.՝ 348837, 277814

**Արդշինբրոք ՍՊԸ**
ք. Երեւան, Թումանյան 28/20
Հեռ.՝ 542674

**Արժեթղթերի Կենտրոն ՍՊԸ**
ք. Երեւան, Չաֆիյան 8/19
Հեռ.՝ 581578, 566448

**Արմբրոկ ՓԲԸ**
ք. Երեւան, Կորյունի 19/1
Հեռ.՝ 542125

**Երեւան-Բրոքեր ՍՊԸ**
ք. Երեւան, Թումանյան 32/16
Հեռ.՝ 544657, (09)400699

**Էյ-Բի Սեքյուրիթիզ ՍՊԸ**
ք. Երեւան, Մաշտոցի 40ա/1
Հեռ.՝ 532815

**ԷՄ ԿԱԲՐՈՔ ՍՊԸ**
ք. Երեւան, Գայի պող. 57, բն. 15
Հեռ.՝ 640804

**Էռալոն Ինվեստ ՍՊԸ**
ք. Երեւան, Հանրապետության փող.49/2
Հեռ.՝ 620600

**Կապիտալ Ինվեստ ՍՊԸ**
ք. Երեւան, Ագաթանգեղոսի 7
Հեռ.՝ 526417, 569680

**Մ.Գ.Ա. ՍՊԸ**
ք.Գյումրի, Աբովյան 242-1
Հեռ.՝ 23109, 30868

**Պրիվատ Ինվեստ ՓԲԸ**
ք. Երեւան, Նալբանդյան 50/26
Հեռ.՝ 521812, 528778

**Ռենեսա ՓԲԸ**
ք. Երեւան, Վարդանանց 13
Հեռ.՝ 544527

**Վրինկո ՍՊԸ**
ք. Երեւան, Ամիրյան 24/5
Հեռ.՝ 531805

**Տոնառոն ՍՊԸ**
ք. Երեւան, Դեղատան 2
Հեռ.՝ 545477, 545407

## 529353 անվճար ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- **Վաճառվում է** Երեւան քաղաքի կենտրոնում 80 մ2 կիսանկուղային տարածք: Եռաֆազ հոսանք, ջուրը մոտակա: Հարմար է օֆիսի, սաունայի, բարի եւ այլ օբյեկտներ կառուցելու համար: Հեռ. 529-353, բջջ. (09)429353:
- **Կազմակերպությունն աշխատանքի է հրավիրում** գործարար մարդկանց, առանց տարիքային սահմանափակման, հեռ.՝ 35 19 61, 26 12 84, Անուշ, Ալլա:
- **Շտապ վաճառվում է** 3 սենյականոց բնակարան Եր. Քոչարի 9, բն. 79 (նախկին Ոսկու գաստրոնոմի շենքում), 4-րդ հարկ, 2 պատշգամբ, բարվոք վիճակ: Հեռ. 55-37-06: Գինը 22000 դոլար:
- **Վաճառվում է** 1999 թ. արտադրության ԳԱԶ-31-10, 20.000 կմ վազք: Արմավիր 03763270, Սեյրան:
- **Վաճառվում է** ճաշասենյակի կահույք: Հեռ. 64 53 08:
- **Վաճառվում է** 1982 թ. արտադրության ԼԱԶ ավտոբուս ՄԱԶ-ի շարժիչով: Հեռ. 574378, Գագիկ:
- **Կգնեմ** 2, 3 կամ 4 սենյականոց բնակարան Դավիթաշենում, Նորքի զանգվածներում կամ Ջեյթունում: Չվերանորոգված լինելը ցանկալի է, մինչեւ 10 հազար դոլար: Հեռ. 655321, Արմինե:
- **Կպարապեմ** ռուսաց լեզու դպրոցականների, դիմորդների հետ: Հեռ. 645626:

## ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ ЮНИБАНК

«Յունիբանկը» եւ Մոսկվայի «Յունիստրիմ» բանկը ներկայացնում են դրամական փոխանցումների արագ, մատչելի եւ նոր համակարգ- **Unistream Money Transfer**: **Unistream**- դրամական փոխանցումներ առանց հաշվի բացման՝ վճարելով ընդամենը փոխանցվող գումարի **1** տոկոսը, **Unistream**- հարմարավետ եւ հուսալի փոխանցումներ **Հայաստանից Ռուսաստան** եւ **Ռուսաստանից Հայաստան**: Իսկ Հայաստանի մարզեր, Արցախ եւ հակառակ ուղղությամբ փոխանցվող գումարի միջնորդավճարը այսուհետեւ ~~1,5~~ տոկոսի փոխարեն կկազմի **1** տոկոս: **Միջնորդավճարը գանձվում է միայն փոխանցողից:**

*Unistream- գումարը հասցեատիրոջը կհասնի 1 ժամվա ընթացքում:*

*Տեղեկությունների համար զանգահարել՝*
*Մոսկվա 785 05 80, 787 11 73, 797 58 03:*

*Մեր հասցեն՝ Երեւան, Ամիրյան 12*
*Հեռ.՝ 53 98 70, 53 98 71, ֆաքս՝ 53 30 52*

www.unistream.ru www.unibank.am

Բազմաթիվ հնարավորությունների Ձեր հանգրվանը

Այսօր «Յունիբանկը» մատուցում է Հայաստանի բանկային շուկայում առկա բոլոր ծառայությունները: Ավելին՝ «Յունիբանկն» առաջինն է իր հաճախորդներին նորագույն բանկային տեխնոլոգիաները ներկայացնելու գործում: Այսպես, «Յունիբանկը» հրավիրում է Ձեզ օգտվելու Յուրբեյդ համակարգի միջոցով Ռուսաստանի ֆինանսական շուկաներում գործարքներ կնքելու հնարավորությունից: Ֆինանսական գործարքների լայն ընտրանի, ակնթարթային տեղեկատվություն եւ վերլուծական ծրագրեր, ապահով կապ՝ այս ամենն առաջին անգամ Հայաստանում:

Մեկ այլ նորույթ. Մաստեր Քարդ Վիրչուըլ, էլեկտրոնային քարտ, որը թեկուզ գոյություն չունի ֆիզիկապես, բայց Ինտերնետի միջոցով գնումներ կատարելու հնարավորություն է տալիս: Չափազանց մատչելի այս քարտը շատ հարմար վճարամիջոց է ինտերնետում գնումների եւ ծառայությունների դիմաց վճարման համար:

### Անհատական պահատեղեր

«Յունիբանկը» բազմատեսակ ծառայությունների շարքում, հաճախորդներին առաջարկում է նաեւ չհրկիզվող անհատական պահատեղերի նոր ծառայություն, որի շնորհիվ Դուք այլեւս մտահոգություն չեք ունենա Ձեր թանկարժեք իրերը, փաստաթղթերը պահելու համար: Իսկ մեր աշխատակիցները կաջակցեն Ձեզ այս ծառայությունից օգտվելիս:

Հաճախորդների սպասարկումն առավել հարմարավետ դարձնելու համար առաջարկում ենք երեք տարբեր չափերի պահառության արկղեր:

(բարձրություն x լայնություն x խորություն) մմ

| Չափերը | Սակագներ (ԱՄՆ դոլար) | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | 7 օր | 14 օր | 30 օր | 180 օր | 365 օր |
| փոքր 100x220x480 | 9 | 12 | 18 | 35 | 45 |
| միջին 200x220x480 | 12 | 18 | 23 | 45 | 60 |
| մեծ 200x450x480 | 18 | 23 | 35 | 60 | 70 |

*«Յունիբանկը» հրավիրում է Ձեզ օգտվելու սպասարկման այս տեսակից:*

## Armex

Հայաստանի Ֆոնդային Բորսա
Armenian Stock Exchange

### ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ԳՆԱՆՇՈՒՄ

2002 թ. սեպտեմբեր 2-ի առեւտրային նստաշրջան

| Թողարկող Issuer | Համ.** ABBR | Ցուցակ Listed | Առք* Bid: Լավագույն գին Best price | Առք* Bid: Միջ. կշռ. գին Avg. price | Առք* Bid: Քանակ Total qnt. | Վաճառք* Ask: Լավագույն գին Best price | Վաճառք* Ask: Միջ. կշռ. գին Avg. price | Վաճառք* Ask: Քանակ Total qnt. | Կատարված գործարքներ Transactions: Նվազ. գին Day low | Առավ. գին Day high | Միջ. կշռ. գին Avg. price | Ընդհ. քանակ Total qnt. | Ծավալ Volume |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| [illegible] | AGBM | B | 1.500.0 | 1.500.0 | 10 | | | | | | | | |
| [illegible] | ARMJ | B | 1.000.0 | 1.000.0 | 10 | | | | | | | | |
| [illegible] | ASHB | B | | | | | | | 1.050.0 | 1.050.0 | 1.050.0 | 34.309 | 38.024.450.0 |
| [illegible] | DZKT | B | 500.0 | 500.0 | 26 | | | | | | | | |
| [illegible] | EFRZ | B | | | | | | | | | | | |
| [illegible] | EKGF | B | | | | 10.000.0 | 10.000.0 | 720 | 2.000.0 | 2.000.0 | 2.000.0 | 65 | 130.000.0 |
| [illegible] | EKQG | B | 400.0 | 400.0 | 10 | | | | | | | | |
| [illegible] | ELSQ | B | 1.000.0 | 1.000.0 | 50 | | | | | | | | |
| [illegible] | ELUS | B | 990.0 | 990.0 | 10 | | | | | | | | |
| [illegible] | EMKFCO | B | 500.0 | 500.0 | 30 | | | | | | | | |
| [illegible] | EQDF | B | | | | 10.000.0 | 10.000.0 | 1.408 | | | | | |
| ԵՐԱԶ | ERAZ | B | 1.990.0 | 1.990.0 | 10 | | | | | | | | |
| ԵՐԿԱԹԲԵՏՈՆ | ERKB | B | 1.500.0 | 1.500.0 | 10 | | | | | | | | |
| [illegible] | ESHG | B | 500.0 | 500.0 | 100 | | | | | | | | |
| [illegible] | HASH | B | 100.0 | 100.0 | 100 | | | | | | | | |
| [illegible] | HATS | B | 2.000.0 | 2.000.0 | 10 | | | | | | | | |
| [illegible] | HELM | B | 40.0 | 40.0 | 6.451 | | | | | | | | |
| [illegible] | HKBL | B | 2.000.0 | 2.000.0 | 10 | | | | | | | | |
| [illegible] | MOER | B | 7.000.0 | 7.000.0 | 20 | | | | | | | | |
| ՄԱՍԻՍ ՏԱԲԱԿ | MSTB | B | 400.0 | 400.0 | 5 | | | | | | | | |
| [illegible] | NERN | B | | | | 5.000.0 | 5.000.0 | 280 | | | | | |
| [illegible] | PORN | B | | | | 10.000.0 | 10.000.0 | 1.060 | | | | | |

* Չբավարարված գնման/վաճառքի (պահանջարկի/առաջարկի) հայտերը առեւտրային նստաշրջանի փակման դրությամբ:
** 4 նիշից բաղկացած համարակալը [illegible]
[illegible] www.armex.am

© Armex

«Ազգ» տպագրատուն, Երեւան, Բաղրամյան 70ա. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 2. 09. 2002 Գինը՝ 100 դրամ